

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování investičních akcí v obci

Financing of the Investments Projects in the Municipality

Student: Veronika Bilavčíková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Bc. Jiří Bečica Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Bilavčíková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Financování investičních akcí v obci**
Financing of the Investments Projects in the Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika územně samosprávných celků
3. Hospodaření vybrané obce
4. Financování investičních akcí v obci
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratek

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.

NAHODIL, František et al. *Veřejné finance v České republice*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

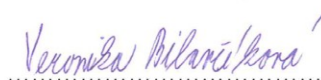
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Veškeré zdroje, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Ostravě dne 11. 5. 2012

Veronika Bilavčíková

OBSAH:

1	ÚVOD	5
2	CHARAKTERISTIKA ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	7
2.1	Základní územní samosprávný celek	7
2.1.1	Působnost obcí.....	9
2.1.2	Orgány obce	11
2.1.3	Spolupráce obcí	14
2.1.4	Partnerství veřejného a soukromého sektoru	15
2.2	Hospodaření územních samosprávných celků	17
2.2.1	Rozpočtová skladba.....	18
2.2.2	Fondy obcí.....	19
2.2.3	Příjmy obcí v České republice	19
2.2.4	Výdaje obcí v České republice.....	23
3	HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE.....	24
3.1	Charakteristika obce Mistřice.....	24
3.1.1	Historie obce Mistřice	24
3.1.2	Současnost obce	25
3.2	Hospodaření obce Mistřice.....	26
3.2.1	Daňové příjmy obce Mistřice	27
3.2.2	Nedaňové příjmy v obci Mistřice.....	29
3.2.3	Kapitálové příjmy.....	30
3.2.4	Přijaté dotace	31
3.2.5	Běžné výdaje	32
3.2.6	Kapitálové výdaje.....	33
3.2.7	Financování	34
3.2.8	Dluhová služba v obci Mistřice.....	35

4	FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ V OBCI.....	37
4.1	Popis investičního projektu v obci Mistřice.....	37
4.1.1	Projekt Revitalizace návsi v obci Mistřice.....	37
4.2	Způsoby financování investičních akcí.....	38
4.2.1	Financování z vlastních zdrojů.....	39
4.2.2	Financování pomocí cizích zdrojů	39
4.2.3	Financování pomocí dotací	42
4.2.4	Ostatní způsoby financování	44
4.3	Varianty financování projektu.....	46
4.3.1	První varianta financování projektu	46
4.3.2	Druhá varianta financování projektu.....	47
4.3.3	Třetí varianta financování projektu.....	48
5	ZÁVĚR.....	50
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
	SEZNAM ZKRATEK.....	56
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Účelem veřejné správy je vykonávat činnosti související s poskytováním veřejných služeb, řízením veřejných záležitostí na místní a centrální úrovni a zabezpečování záležitostí ve veřejném zájmu. Obce vykonávají státní správu i samosprávu. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a rozpočet, se kterým hospodaří a má právo rozhodovat o svých záležitostech samostatně. V obci o těchto záležitostech rozhoduje zvolené zastupitelstvo obce. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a pro občany zajišťuje statky a služby. Obec by měla zajistit dostatek finančních prostředků na běžný chod obce, ale i na realizaci různých investičních akcí. Pokud tyto finanční prostředky získá, měla by je efektivně vynaložit a zvažovat různé varianty, které budou pro obec nejlepší.

Bakalářská práce je zaměřená na „Financování investičních akcí v obci“, tzn. pomocí jakých finančních prostředků je obec schopna zrealizovat určitou investiční akci, která povede k rozvoji obce. Díky velké obsáhlosti tématu bude praktická část bakalářské práce zaměřena jen na jeden určitý projekt, a to Revitalizaci návsi v obci Mistřice.

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit možné formy financování investiční akce a navrhnout nejvhodnější varianty financování vybraného projektu s ohledem na co nejmenší zatížení rozpočtu při realizaci investiční akce. **Dílčím cílem** je zhodnocení hospodaření vybrané obce Mistřice v období 2006 – 2011.

K naplnění cíle budou použity metody analýzy a časového srovnání hospodaření v letech 2006 – 2011. Také bude použita metoda syntézy, kterou můžeme spojit nejrozličnější poznatky lidské činnosti a využít je k řešení nové úlohy, dále metoda dedukce, což je proces usuzování, ve kterém se od předpokladů dochází k závěrům. Na základě těchto metod budou vytvořeny varianty, jak realizovat investiční akce. Pomocí metody komparace, která srovnává, porovnává, a hledá shody a odlišnosti, bude zvolena nejvhodnější varianta pro realizaci projektu.

Bakalářská práce má část teoretickou a část praktickou. Teoretická část bude zaměřena na charakteristiku základního územního samosprávného celku, působnost obcí, orgány obcí a formy spolupráce obcí se zaměřením na partnerství veřejného a soukromého sektoru. Dále také na rozbor příjmové a výdajové stránky podle druhového třídění rozpočtové skladby. V praktické části se seznámíme s vybranou obcí Mistřice, její historií a současností.

Uděláme si podrobný rozbor rozpočtu podle jednotlivých tříd druhového třídění rozpočtové skladby, a vypočítáme si ukazatel dluhové služby od roku 2006 až do roku 2011. Dále se zaměříme na popis konkrétní investiční akce, kterou má obec v plánu realizovat, možné způsoby financování investiční akce ať už z vlastních zdrojů, cizích zdrojů nebo z dotací. V práci budou představeny možnosti cizích zdrojů od Komerční banky a České spořitelny, a možnosti dotačních titulů od státu a Evropské unie. V závěru práce budou navrženy různé varianty financování investiční akce s následným výběrem té nejpřijatelnější varianty.

V práci bude použita odborná literatura z oblasti veřejných financí, financí územní samosprávy, hospodaření obcí a legislativa, zejména zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, která bude využita při zpracování teoretické části práce. Pro zpracování praktické části budou použity interní zdroje obce Místřice, dokumentace k projektům a internetové zdroje.

2 CHARAKTERISTIKA ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Vznik územní samosprávy je spojen s vývojem státu. Státy vznikaly z menších útvarů za účelem bližší komunikace lidí, kulturních a jazykových faktorů. Tyto útvary postupně získávaly nezávislost na státě. Přirozeně vznikala města, obce a municipality, s rozdílným počtem obyvatel, kteří se seskupovali na stejném místě. Územní samospráva na úrovni měst, obcí a regionů je reprezentována především volenými orgány a je přirozeným ohniskem dané společnosti. Ve vyspělých zemích je snaha budovat vztahy mezi orgány územní samosprávy a občanem na principu partnerství, což má pozitivní ekonomické dopady na efektivnost. I když rozhodovací pravomoc v systému zastupitelské demokracie mají volené orgány územní samosprávy, věnuje se pozornost zapojení občanů do práce v iniciativních poradních orgánech, a to jak v teorii, tak v praxi.¹

Územní samospráva je chápána v teorii fiskálního federalismu jako forma veřejné vlády a správy- tzn. samostatné spravování věcí veřejných na menším území než je stát.

V České republice existuje z hlediska samosprávy dvoustupňový systém. Základní jednotkou územní samosprávy je podle Ústavy České republiky obec.

2.1 Základní územní samosprávný celek

Obec vždy byla a stále je základem společnosti. Sdružuje občany, kteří mají na jejím území bydliště a zajišťuje pro ně statky a služby. Obec je v novověku nazývána základním stupněm samosprávy.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek, vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Občanem obce je fyzická osoba, která má státní občanství v České republice, a je v obci hlášena k trvalému pobytu.²

¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 23)

² §1,2a16 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

V České republice existuje v současnosti několik druhů obcí. Zákon o obcích rozlišuje tyto základní druhy:

- Obce, které nejsou městy.
- Města, jsou to obce, které mají nad 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.
- Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností, které zabezpečují ve svém správním obvodu výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti. Přenesenou působnost vykonávají dále stavební a matriční úřady.
- Statutární města, která mohou své území rozdělit na městské části nebo obvody, a to obecně závaznou vyhláškou.
- Hlavní město Praha, řídí se zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.
- Městys, pro rozsah působnosti, pravidla hospodaření a plnění funkcí však nemá význam.³

V České republice došlo po roce 1990 k rozdělení tzv. střediskových obcí, počet obcí se zvýšil, přičemž převažují malé obce. Ve většině obcí žije méně než 2 000 obyvatel. V současné době má zhruba 80 % obcí počet obyvatel do 1 000, celkově v nich však žije přibližně jen 17 % obyvatel státu. Nicméně i pro tyto obyvatele je nutné zajistit a financovat v samosprávné působnosti minimální kvalitu základních lokálních veřejných statků (služeb). Během uplynulého desetiletí byly změny ve velikostní struktuře obcí minimální.⁴ Viz tabulka č. 1 Rozdíly ve velikostní struktuře obcí k 1. 1. 2001 a 1. 1. 2010.

Tabulka č. 2.1 Rozdíly ve velikostní struktuře obcí k 1. 1. 2001 a 1. 1. 2010

Velikostní struktura obcí v ČR		
Počet obyvatel	Počet obcí k 1. 1. 2001	Počet obcí k 1. 1. 2010
Do 199	1 648	1 543
200 – 499	2 043	1 982
500 – 999	1 283	1 346
1 000 – 1 999	657	710
2 000 – 4 999	367	395
5 000 – 9 999	128	142
10 000 – 19 999	68	69
20 000 – 49 000	42	42
50 000 – 99 999	17	15
Nad 100 000	5	6

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 344)

³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 342)

⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 343)

Nová obec může vznikat oddělením části obce, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu. Při oddělení části obce musí mít obec samostatné katastrální území sousedící nejméně se dvěma obcemi a po oddělení bude mít alespoň 1 000 obyvatel. Stejně podmínky musí splňovat i obec po oddělení její části. S oddělením části obce musí souhlasit občané žijící na území té části obce, která se chce oddělit a musí vyslovit souhlas na místním referendu.

Obvyklým způsobem zániku obce je její sloučení nebo připojení k jiné sousedící obci. Dohodu o sloučení obcí nebo o připojení lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstev obcí, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Dotčené obce oznámí krajskému úřadu rozhodnutí zastupitelstev, na jejichž základě má být uzavřena dohoda. Je-li konané referendum, oznámí i rozhodnutí přijaté na něm.⁵

2.1.1 Působnost obcí

Působnost obcí je vymezena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Obce mohou vykonávat tzv. samostatnou působnost nebo přenesenou působnost. Obec spravuje své záležitosti samostatně "samostatná působnost". Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost.⁶

Samostatná působnost

Vlastní samostatná funkce, tzv. samostatná působnost, znamená, že obec může samostatně rozhodovat o záležitostech vymezených zákonem. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem, který stanoví zákon.⁷ Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí:

- a) při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem,
- b) v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.⁸

Obec jako územní společenství občanů má právo rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy – a to ve věcech územní samosprávy. V České republice vykonává obec

⁵ §20a zákona č. 128/2000 Sb.,

⁶ §7 zákona č. 128/2000Sb.,

⁷ §7 zákona č. 128/2000 Sb.,

⁸ §35 zákona č. 128/2000 Sb.,

veřejnou správu a samosprávu v samostatné působnosti, tzn. volené zastupitelstvo obce, které svým rozhodnutím svěřuje vlastní realizaci svým výkonným orgánům na obecním úřadu.⁹

Do vlastní samosprávy patří např.: zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce, hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet, peněžní fondy, obecní policie, spolupráce s jinými obcemi atd.

Přenesená působnost

Přenesená funkce, tzv. přenesená působnost, je výkonem státní správy. Výkonné orgány obcí ji vykonávají a jsou v této činnosti kontrolovány a podřízeny orgánům státní správy, někdy i krajským úřadům. Přenesenou působnost obecní úřad vykonává v rozsahu vymezeném zákonem o obcích a jiných zákonech. V přenesené působnosti zajišťují obce z decentralizované veřejné správy čistý veřejný statek, další veřejné statky pro své občany v obci, ale i okolní obce tzv. veřejné statky nelokálního významu.

Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je:

- a) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určeným zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona (č. 128/2000 Sb.); v tomto případě je území obce správním obvodem,
- b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem,
- c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem.

Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.¹⁰ Rozsah přenesené působnosti je v České republice u obcí různý. Upravuje ji nejenom zákon o obcích, ale řada dalších zvláštních zákonů. Přenesenou působnost vykonává obec ve správním obvodu obce. Vykonává ji obecní úřad např.: vedení evidence obyvatel – matrika, vydávání nařízení obce, vydávání stavebního povolení, regulace a výkon práva v oblasti životního prostředí, v oblasti veřejné dopravy, vydávání občanských průkazů, některé činnosti v sociální oblasti apod.¹¹

⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 346)

¹⁰ §61 a 62 zákona č. 128/2000 Sb.,

¹¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011, s. 349)

2.1.2 Orgány obce

V České republice jsou orgány obce vymezeny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Volené orgány by měly získat lepší přehled o potřebách a preferencích svých obyvatel, což by mělo napomoci k efektivnějšímu rozhodování o způsobech zabezpečování a financování veřejných statků pro občany a celkovému rozvoji municipality.¹²

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán. Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Viz tabulka č. 2.2: Počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatel.

Tabulka č. 2.2: Počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů
Do 500	5 – 15
501 – 3 000	7 – 15
3 001 – 10 000	11 – 25
10 001 – 50 000	15 – 35
50 001 – 150 000	25 – 45
Nad 150 000	35 - 55

Zdroj: §68 zákona č. 128/2000 Sb.,

Zastupitelstvo obce (dále ZO) může rozhodovat ve všech samostatných záležitostech kromě těch, které spadají do pravomocí kraje. ZO má rozhodující rozhodovací pravomoci. Pro rozhodnutí, volbu, resp. usnesení, platí princip nadpoloviční většiny, tzn. pro usnesení či rozhodnutí musí být nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. ZO se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva obce se konají v územním obvodu obce. Zasedání ZO svolává a zpravidla řídí starosta. Starosta je povinen svolat zasedání ZO, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva obce, nebo hejtman kraje. Zasedání zastupitelstva obce se koná nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena obecnímu úřadu.¹³ Ze zákona, jsou jednání zastupitelstva veřejná a řídí je starosta. Zastupitelstvo obce vydává jednací řád. Zvolení členové zastupitelstva volí starostu a členy rady obce ze svých členů.¹⁴

¹² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 23)

¹³ §92 zákona č. 128/2000 Sb.,

¹⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 351)

ZO je vyhrazeno schvalovat a rozhodovat např.: volbu starosty a místostarosty, rozpočet obce a závěrečný účet, zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, schvalovat program rozvoje obce, přijetí úvěru nebo půjčky, založení nebo zrušení právnické osoby a neziskových organizací, vstup nebo výstup obce z dobrovolného svazku obce, zřizovat a rušit obecní policii, navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí, dále rozhoduje o majetkových záležitostech atd.

ZO v přenesené působnosti schvaluje územně plánovací dokumentaci. Při rozhodování musí respektovat ustanovení zákona o obcích a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Pokud zastupitelstvo rozhoduje o nemovitostech, musí své záměry zveřejnit dopředu – 15 dní předem na úřední desce nebo jiným způsobem přístupným veřejnosti.¹⁵

ZO má tedy velké pravomoci, ale i odpovědnost, protože rozhoduje o hospodaření s rozpočtovými prostředky a o veřejných záležitostech. ZO může v mezích zákona přenést některé pravomoci na radu obce.

Rada obce

Rada obce je výkonný orgán. V rámci samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu, v přenesené působnosti rozhoduje podle zákona. Jednání rady obce jsou neveřejná. Hlasuje-li o usnesení nadpoloviční většina všech členů rady, je usnesení schváleno. Počet členů je lichý a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva, přičemž počet členů musí být 5 – 11 členů. Pokud má tedy zastupitelstvo obce méně než 15 členů, tak se rada obce nevolí.

V čele rady obce je starosta a jeho zástupci – místostarostové a další členové. Radě obce je podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích mj. vymezeno: zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce; vydávat nařízení obce; stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a rušit odbory a oddělení obecního úřadu; podle potřeby zřizovat a rušit komise; stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a organizačních složkách obce; ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce; schvalovat organizační řád obecního úřadu; plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem; atd.¹⁶

¹⁵ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru* (2008. s. 128)

¹⁶ §102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Starosta a obecní úřad

Starosta je představitelem obce a zastupuje ji navenek. Starostu a místostarostu (místostarosty) volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky, za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu obce. Starosta svolává zastupitelstvo obce, jmenuje a odvolává tajemníka, připravuje, svolává a řídí schůze rady obce, odpovídá za informovanost veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu atd.¹⁷

Obecní úřad tvoří starosta, místostarostové, zaměstnanci, popřípadě tajemník. Vykonává administrativně organizační činnost, jež souvisí se samostatnou a přenesenou působností (PP) obce. Rozsah PP zajišťuje pověřený obecní úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností, a proto se zde zřizuje funkce tajemníka. Obecní úřad vykonává PP v mezích zákona a plní úkoly ZO, rady a pomáhá komisím a výborům v jejich činnostech v oblasti samostatné působnosti. Výkonnými orgány jsou odbory, jejich počet i náplň činnosti závisí na velikosti obce, rozsahu samostatné a přenesené působnosti. Čím je obec větší, tím je organizační struktura složitější a naopak. V malých obcích se zpravidla sdružuje řídicí agenda pouze do několika málo odborů nebo oddělení, v nejmenších obcích ji vykonává jeden až dva administrativní pracovníci.¹⁸

Poradní a kontrolní orgány

Výbory – předsedou je vždy člen zastupitelstva a počet členů musí být lichý. ZO jej pověří plněním úkolů. Usnesení výboru je platné, pokud sním, souhlasí nadpoloviční většina všech členů výboru. Počet výborů závisí na zastupitelstvu obce. Vždy musí být zřízen: **Finanční výbor**, který kontroluje hospodaření a majetek obce a plní další úkoly, kterými ho pověří ZO. **Kontrolní výbor**, pak kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů. Kontrolní a finanční výbory jsou nejméně tříčlenné a členy těchto výborů nemohou být starosta, místostarostové, tajemník, ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením obce. **Výbor pro národnostní menšiny** vzniká, pokud se podle posledního sčítání lidí alespoň 10 % občanů hlásí k jiné, než české národnosti. **Osadní výbor** – členy jsou občané obce, určení ZO. Je oprávněn předkládat zastupitelstvu obce, radě obce

¹⁷ §103 zákona č. 128/2000Sb.,

¹⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 356)

a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce, vyjadřovat se k návrhům předkládaným ZO a radě obce k rozhodnutí, atd.¹⁹

Komise – poradní a iniciativní orgány, které může zřídit rada obce v rámci své samostatné působnosti. Stanoviska a náměty předkládají radě obce. Výkonný orgán v přenesené působnosti na svěřeném úseku činností odpovídá starostovi. V přenesené působnosti musí předseda prokázat svou odbornou způsobilost pro danou činnost. Pro schválení usnesení musí být nadpoloviční většina všech členů.²⁰

2.1.3 Spolupráce obcí

Na základě zákona o obcích mají obce možnost spolupracovat s jinými subjekty. Takovou spolupráci uzavírají na základě písemné smlouvy.

Mohou spolupracovat s jinou obcí pro zajištění určitého úkolu, a to na dobu určitou nebo neurčitou. Při této spolupráci nevzniká právnická osoba. Další formou spolupráce je zakládání právnických osob s jinou obcí nebo více obcemi podle obchodního zákoníku, spolupráce s fyzickými a právnickými osobami v občanskoprávních vztazích a spolupráce v zájmových sdruženích podle občanského zákoníku. Dále mohou obce být členem Svazu měst a obcí České republiky, apod.

Obce smí také spolupracovat s obcemi jiných států (s územními samosprávnými celky jiných států) a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů a vstupovat do regionálních seskupení se zahraničními partnery, např. Partnerská obec, město nebo také v rámci euroregionů. Obce takovéto partnerství zakládají za účelem konání různých kulturních akcí, apod.²¹

Dobrovolné svazky obcí: (DSO) jsou další formou spolupráce mezi obcemi. Členy svazku mohou být jen obce, které mohou svazky obcí vytvářet, i do již vytvořených svazků vstupovat. Obce mohou být členy několika svazků obcí současně. Svazky obcí se zakládají za určitou činností v rámci samostatné působnosti jako např.: úkoly v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče, kultury, veřejného pořádku, požární ochrany, zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, odvoz komunálního odpadu,

¹⁹ §121 zákona č. 128/2000Sb. o obcích

²⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 357)

²¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

atd. DSO je právnickou osobou a tyto smluvní vztahy se uzavírají na základě zákona o obcích.²²

2.1.4 Partnerství veřejného a soukromého sektoru

Partnerství veřejného a soukromého sektoru se začalo nazývat „Public – Private Partnership“ (dále jen PPP). Tento název označuje soubor metod spolupráce veřejného a soukromého sektoru při přípravě, výstavbě a provozování určitých typů projektů ve veřejném zájmu a při poskytování některých veřejných služeb. Někdy je také označováno jako širší pojetí PPP. Je to model, který je v různém rozsahu a v různých podobách uplatňován v řadě zemí. Jednotlivé varianty modelu, jsou-li úspěšně používány, mohou pozitivně ovlivnit kvalitu i efektivnost veřejných služeb včetně státní správy a urychlit realizaci významných infrastrukturních projektů s významným dopadem na vývoj ekonomiky.²³

V užším smyslu lze přístup PPP označovat jako projektové financování spojující veřejné a soukromé finance. Zatímco v počátcích se jednalo téměř výhradně o projekty z oblasti dopravní infrastruktury a vodního hospodářství, v poslední době se rozšiřuje jeho využití i v jiných oblastech veřejného sektoru (např. poskytování služeb v oblasti zdravotnictví, kultury, vzdělávání, výstavby, či provozování věznic).

Veřejný sektor si od tohoto způsobu zajištění statků a služeb především slibuje:

- efektivnější alokaci veřejných prostředků,
- řešení nedostatku finančních prostředků na zabezpečení statků a služeb,
- zajištění kvalitních veřejných služeb,
- ekonomický růst a růst přímých zahraničních investic stimulováním soukromých investic do veřejné infrastruktury a veřejných služeb,
- účinnou kontrolu vytváření dlouhodobých závazků veřejným sektorem,
- posílení možností čerpání fondů Evropské unie zvýšením podílu spolufinancování soukromým sektorem na projektech veřejného zájmu.

I v ČR vláda podporuje zavedení a používání PPP tam, kde je to pro veřejný sektor výhodné při zajištění veřejných služeb a infrastruktury, jak na úrovni centrální státní správy, tak na úrovni samosprávných územních celků. V rámci PPP jsou subjekty veřejného sektoru

²² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

²³ NAHODIL, František. *Veřejné finance v České Republice* (2009)

partnerem a zákazníkem soukromého sektoru, od něhož nakupují služby. Soukromý sektor na své náklady zajistí veřejnou službu (infrastrukturu) a stát/kraj/obec jako klient platí pravidelné poplatky nebo vytvoří podmínky pro platby až do doby ukončení smluvního vztahu na principu PPP. Vzhledem k tomu, že PPP projekty budou vyvolávat budoucí mandatorní výdaje rozpočtů státu i územních samosprávných celků, a tyto výdaje mohou zvyšovat objem veřejného dluhu, bude vláda regulovat jejich aplikaci.²⁴

Projekty by měly splňovat následující kritéria:

Hodnotu za peníze – hlavní požadavek je, aby výsledný ekonomický přínos PPP projektu byl vyšší než ekonomický přínos při dosud uplatňovaných způsobech realizace projektu veřejným sektorem. Vzhledem k dlouhodobosti a komplexnosti PPP bude posuzována výsledná ekonomická hodnota komplexně (celkové náklady veřejného sektoru a náklady ušlé příležitosti), nikoli pouze hotovostní náklady veřejného rozpočtu. Celková úroveň ekonomické hodnoty PPP projektu musí být vyhodnocena před jeho zahájením.

Přenesení rizik – strana, která je nejlépe schopna řídit riziko je tou stranou, která by ho měla nést, a předpokladem realizace projektu prostřednictvím PPP je, že budou významná rizika přenesena na privátní sektor.

Specifikaci standardů veřejné služby – veřejný sektor musí definovat standard resp. parametry požadovaných veřejných služeb v roli klienta tak, aby byly optimálně zajištěny veřejné služby při současném zvážení ekonomických aspektů.

Údržbu hodnoty veřejných aktiv – vzhledem k tomu, že veřejná aktiva se zpravidla nepřevádějí na soukromého operátora PPP, anebo se veřejnému sektoru po ukončení kontraktu vrací, je potřeba jasně definovat pravidla údržby hodnoty veřejných aktiv spravovaných soukromým sektorem na základě PPP kontraktů (zpravidla po dobu 5 – 60 let).

Zajištění inovace konkurence – výsledkem PPP smluv nesmí být vytvoření monopolu jednoho kontraktora. Naopak, konkurence musí být řízena tak, aby vedla k maximálnímu prosazení inovací v dané oblasti veřejných služeb.

Makroekonomické efekty – každý PPP projekt má obsahovat též analýzu a vyhodnocení makroekonomických efektů a vyhodnocení faktoru času.²⁵

²⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe* (2009. s. 251)

²⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe* (2009. s. 251 – 252)

2.2 Hospodaření územních samosprávných celků

Územní samosprávný celek (ÚSC) jako nestátní subjekt je na státu podle zákona nezávislý. Stát ovlivňuje postavení, funkce i hospodaření ÚSC prostřednictvím legislativy, protože má zákonodárnou moc. Ačkoliv územní samospráva má poměrně velké rozhodovací pravomoci, musí být ovlivňována ve finanční oblasti státem. Hospodaření ÚSC musí být koordinováno státem a musí být v souladu s koncepcí hospodářské a stabilizační fiskální politiky státu.²⁶

Finanční systém obcí a krajů upravuje zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Základem finančního systému je ze zákona povinný roční rozpočet. Obce a kraje však mohou vytvářet i další peněžní fondy, což je v rozhodovací pravomoci zastupitelstev obcí a krajů. O zřízení nebo zrušení těchto fondů rozhoduje zastupitelstvo usnesením, jsou to fondy neúčelové a účelové – viz podkapitola 2.2.2.

Převody finančních prostředků mezi rozpočtem a dalšími peněžními fondy (PF) na úrovni obce a kraje jsou v rámci finančního systému obcí a krajů účtovány jako dotace a vztahuje se na ně konsolidační třídění rozpočtové skladby, viz podkapitola 2.2.1. K převodům prostředků dochází mezi rozpočtem kraje, případně dalšími PF, a rozpočtem obce, případně dalšími PF. Finanční vazby po vertikální ose mohou být oboustranné, avšak převažují transferové finanční vazby ze shora dolů (tzn. ze SR do rozpočtů krajů a obcí, z rozpočtu kraje do rozpočtů obcí). K finančním vazbám dochází i po horizontální ose – mezi obcemi, mezi kraji. Nejvíce finančních prostředků prochází příslušným územním rozpočtem.²⁷

Rozpočty ÚSC jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy z jejich vlastní činnosti. Ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty, v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní), způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty.²⁸

²⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. S. 205)

²⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 403 - 404)

²⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů - 2. aktualizované a rozšířené vyd.* (2009. s. 57)

2.2.1 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba v ČR upravuje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů, státních fondů (mimorozpočtových), peněžních fondů obcí i krajů, včetně operací organizačních složek, u kterých jsou obce i kraje zřizovatelem, a dobrovolných svazků obcí.

Příjmy a výdaje územních rozpočtů jsou závazně a systematicky tříděny z několika hledisek třídění: Odpovědnostní, Druhové, Odvětvové a Konsolidační.

Odpovědnostní, dříve kapitolní (organizační), které je pro obce a kraje nepovinné.²⁹

Druhové třídění (tzn. až na druhové položky) je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace do tří základních okruhů, tj.: příjmy, výdaje a financování. Druhové třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný číselný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód). Např.: Třída: 1 Daňové příjmy → 11 Daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů → 111 Daň z příjmů fyzických osob → 1111 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Členíme je do tříd: Třída 1 – Daňové příjmy, Třída 2 – Nedaňové příjmy, Třída 3 – Kapitálové příjmy (tzv. vlastní), Třída 4 – Přijaté dotace, Třída 5 – Běžné výdaje (tzn. neinvestiční, provozní), Třída 6 – Kapitálové výdaje (tzn. investiční), Třída 8 – Financování.³⁰

Odvětvové třídění rozpočtové skladby vychází z účelů, na které se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb. Využívá čtyřmístný kód třídění. Třídí se do 6 skupin: 1. Zemědělství a lení hospodářství, 2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, 3. Služby pro obyvatelstvo, 4. Sociální věci a politika zaměstnanosti, 5. Bezpečnost státu a právní ochrana, 6. Všeobecná veřejná správa a služby.

Konsolidační třídění, kdy prvkem rozpočtové skladby jsou tzv. záznamové jednotky. Většinu z nich využívají obce i kraje. Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé, při započítávání příjmů a výdajů.³¹

²⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011.)

³⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 411)

³¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 413 - 414)

2.2.2 Fondy obcí

Obec může zřizovat peněžní fondy účelové – vytvořené pro konkrétní účel a neúčelové, tzn. bez konkrétního účelu. Jejich zdroji mohou být přebytky z hospodaření minulých let, příjmy běžného roku, převody z rozpočtu během roku. Obce nemusí zřizovat žádný PF. Zřídí-li však pro hospodaření nějaký PF, pak se hospodaření fondu uskutečňuje prostřednictvím obecního rozpočtu, tzn. příjmy a výdaje daného fondu se stávají příjmy a výdaji rozpočtu dané obce.

Obvykle obce používají tyto fondy: **Sociální fond** - je určen pro zaměstnance obecního úřadu pro jejich sociální a kulturní potřeby: závodní stravování, sociální věci, rekreace, apod. Zdrojem fondu jsou prostředky z rozpočtu obce (např. je stanoveno procento ve vztahu k objemu mzdových prostředků zaměstnanců obce) a jsou stanovena pravidla pro jejich používání.; **Fond rezerv a rozvoje** - je to fond, kde se obvykle ukládají prostředky z přebytku hospodaření běžného roku a cílem tohoto fondu je shromažďovat zdroje na větší investice v budoucnu či jako rezerva hospodaření.

Fond rezerv a rozvoje je fondem neúčelovým a je vytvářen pouze z přebytku hospodaření jednotlivých let ke krytí deficitů rozpočtu v příštích letech. Kdežto fond sociální je fondem účelovým, a pravidla pro hospodaření s tímto fondem jsou dána vyhláškou.³²

2.2.3 Příjmy obcí v České republice

Příjmy rozpočtu obce jsou různorodé. Z ekonomického hlediska je významné odlišování příjmů, které může územní samospráva ovlivnit (svou činností nebo svým rozhodnutím) a příjmů, které ovlivnit nemůže (rozhoduje o nich stát). Dále je můžeme členit podobným způsobem, jako u jakéhokoliv veřejného rozpočtu. Závazné členění je podle rozpočtové skladby. Příjmy plánuje výkonný orgán – finanční management, schvaluje je volený orgán – zastupitelstvo obce. Finanční management je zodpovědný za zajištění plnění příjmů, to je však plně možné jen u těch příjmů, které může územní samospráva svým rozhodováním ovlivnit.³³

³² TOMÁNEK, Petr. *Hospodaření krajů a obcí* (2011)

https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/!ut/p/kcxml/04_Sj9SPykssy0xPLMnMz0vMAfljzeOd402CnfTDchMrMnMzq1JT9CP0o8yAosbmpiANIKahr6N-JlqYQbyxKYYQuiLneCMjQ4SYr0d-bqp-kL63foB-Qa5FZWZmpq6Jo6liAGx05Zo!/delta/base64xml/LOIDU0NUTzdvsKo3dWFDU1kvb0dvUUFBSVFKQUFNWXhqR01VcGpHS13eG1BIS80SkZpQ09zVGxFNkN1QTJKeWlkQlhmckNFQSEhLzdfQ181MkovMTI!#7_C_52J

³³ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru* (2008. s. 266)

Daňové příjmy

Mezi daňové příjmy obcí patří daně tzv. sdílené a svěřené. Sdílená daň znamená, že část plyne do státního rozpočtu, část do rozpočtu krajů a část do rozpočtu obcí. Svěřená daň plyne jen do jednoho daného rozpočtu. Mezi sdílené daně patří: daň z přidané hodnoty (19,93 % od roku 2011); daň z příjmů právnických osob (DPPO) – bez daně placené obcemi, (21,4 %); daň z příjmů fyzických osob (DPFO) vybíraná srážkou (21,4 %); DPFO ze samostatně výdělečné činnosti (60 % celostátní výnos, z toho 21,4 %); DPFO ze závislé činnosti (21,4 % podle přepočteného počtu obyvatel a 1,5 % podle počtu zaměstnanců) a mezi svěřené daně patří: daň z nemovitostí (100 %); DPPO placené obcemi (100 %); DPFO ze samostatně výdělečné činnosti (30 %) a místní poplatky (100 %). Daňové příjmy tvoří rozhodující podíl v celkových příjmech rozpočtů obcí.

V rozpočtech obcí jsou daně z příjmů hlavním nenávratným zdrojem financování potřeb. Do rozpočtů obcí plyne od roku 1993 celý výnos daně z nemovitostí jako svěřená daň, a to podle místa, kde se nemovitosti (tj. stavby a pozemky) nachází. Podíl daně z nemovitostí na celkových příjmech rozpočtů obcí je relativně malý kolem 3 – 4 %. Dá se předpokládat, že postupné změny v konstrukci daně z nemovitostí a zvyšování daňové pravomoci obcí podíl této daně zvýší.

Objemově významnějším druhem daňového příjmu v rozpočtech obcí je podíl na výnosu daně z příjmů. Od roku 2001 se daň z příjmů stala typickou sdílenou daní, s výjimkou daně z příjmů právnických osob (DPPO) placenou obcemi a kraji. Zároveň se stala sdílenou daní daň z přidané hodnoty. V roce 2008 došlo k novele zákona o rozpočtovém určení daní, jejímž cílem je zmírnit několikanásobné rozdíly v daňových příjmech ze sdílených daní mezi malými obcemi a městy, také zvýšit daňové příjmy především malých obcí. Zvýšil se podíl na daňovém výnosu u daní z příjmů (jako dosud s výjimkou DPPO placených obcemi a kraji) a daň z přidané hodnoty, který plyne obcím, a to na 21,4 % z hrubého výnosu těchto daní. Dalším příjmem rozpočtu obcí jsou tzv. místní poplatky, uzákoněné zákonem č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. Místní poplatky si spravují a vybírají obce samy. I když nepředstavují velký příjem rozpočtu obcí, v průměru nepřesahují 2 % z celkových příjmů, doplňují příjmy rozpočtu a pomáhají snižovat napjatost ve finančním hospodaření obcí.³⁴

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy (2011. s. 448 – 462)

Nedaňové a kapitálové příjmy

Další skupinou vlastních nenávratných příjmů rozpočtů obcí a krajů jsou **nedaňové příjmy**, mezi které patří především: příjmy z vlastního podnikání (podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, samozřejmě po zdanění zisku; příjmy z pronájmu majetku; příjmy z finančního investování – termínované vklady, investice do obchodovatelných cenných papírů); uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky, pokud nejsou příjmem neziskové organizace – provozovatele služby; sankční příjmy, tzn. přijaté pokuty, např. pokuty za přestupky apod., které jsou nahodilým druhem příjmů (pokuty za znečišťování veřejných prostranství, za nepořádek apod.); ostatní příjmy, např. přijaté úroky z vkladů, dary, výnosy z veřejných sbírek, atd. Většina těchto příjmů je nahodilá.³⁵

Vlastní kapitálové příjmy získávají obce a kraje prodejem svého majetku. Záleží na tom, zda mají dlouhodobě nepotřebný majetek, který mohou prodat. Prodejem majetku získá územní samospráva jednorázový příjem do svého rozpočtu, který se už nebude opakovat. Příjmy z prodeje majetku by měly být využívány na financování investic potřebných ve veřejném sektoru (lokálním či regionálním), mají tedy charakter vlastního kapitálového příjmu. Mezi vlastní kapitálové příjmy patří i sponzorské dary na pořízení investic. Jsou však zpravidla nahodilé.³⁶

Přijaté dotace

Dotace obcí jsou poskytovány z jiných veřejných rozpočtů: dotace ze státního rozpočtu (SR), dotace ze státních fondů (SF), dotace od krajů a dotace z fondů Evropské unie. Dotace obcím představují různé druhy dotací, které lze rozdělit na dvě skupiny: nárokové a nenárokové.³⁷ Objem a struktura části dotací jsou přijímány při schvalování SR. Zejména se jedná o dotace plánované ve výdajích SR, které jsou obsaženy v přílohách k zákonu o SR na příslušný rok. Pokud v průběhu období nedojde v Poslanecké sněmovně ČR k úpravám ve SR a snížení objemu dotací (např. v rámci úsporných opatření ve SR), na schválené dotace mají obce a kraje ze zákona o státním rozpočtu nárok – jedná

³⁵ PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy (2011. s. 467)

³⁶ PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy (2011. s. 474)

³⁷ TOMÁNEK, Petr. Hospodaření krajů a obcí (2011)

https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/!ut/p/kcxml/04_Sj9SPykssy0xPLMnMz0vMAflizeOd402CnfTDchMrMnMzq1JT9CP0o8yAosbmpiANIKahr6N-JlqYQbyxKYYQuiLneCMjQ4SYr0d-bqp-kl63foB-Qa5FZWZmpq6jo6liAGx05Zo!/delta/base64xml/LOIDU0NUTzdvsKo3dWFDU1kvb0dvUUFBSVFKQUFNWXhgR01VcGpHS1I3eG1BIS80SkZpQ09zVGxFNkN1QTJKEWlkQlhmckNFQSEhLzdfQ181MkovMTI!#7_C_52J

se o nárokové dotace. Další skupinou jsou dotace, které obce a kraje získávají na základě žádosti od správců některých rozpočtových kapitol – ministerstev v rámci grantových programů, např. ministerstvo životního prostředí ČR, ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ministerstvo kultury ČR. Část dotací plyne do územních rozpočtů, například do rozpočtů obcí také z některých státních fondů, objemově zejména ze SF životního prostředí a SF rozvoje bydlení, opět na základě žádostí obcí a jejich posouzení správcem příslušného SF. Tyto druhy dotací patří mezi nenárokové dotace. Záleží na příslušném ministerstvu, správci SF, jak posoudí žádost uchazeče o dotaci, resp. vyhodnotí účel, na který žadatel žádá dotaci, a zda žádosti vyhoví, či nikoli.

Do územních rozpočtů jsou poskytovány:

- neinvestiční dotace na financování provozních, neinvestičních potřeb, které jsou obcím přidělovány formou: účelových dotací, které výrazně převažují; neúčelových dotací, o jejich použití rozhodují obce samy,
- investiční účelové dotace, které mají charakter kapitálové dotace.³⁸

Obce mohou získávat i dotace z kraje, a to jak v rámci samostatné působnosti kraje (programy vyhlašované jednotlivými kraji – např. na podporu rozvoje cestovního ruchu), tak přerozdělením některých typů dotací, které kraje získaly ze státního rozpočtu (na Jednotky dobrovolných hasičských požárních sborů, na sociální služby).

V neposlední řadě se jedná také o dotace z Evropské unie vyplácené ze strukturálních fondů a Kohezního fondu prostřednictvím Národního fondu. Tento druh dotací nabývá u územních samospráv na významu se vstupem ČR do Evropské unie, jsou však také spojeny se spolufinancováním ze strany územních samospráv a většinou jsou vypláceny až po realizaci akce, či stavby. Mohou mít charakter jak kapitálových, tak běžných dotací a zpravidla jsou přísně účelové. Prostředky z fondů Evropské unie jsou od roku 2006 zahrnuty do rozpočtů příslušných kapitol státního rozpočtu a již nejsou vypláceny z Národního fondu. Jsou určeny na podporu staveb s ekologickou problematikou (budování čistírky odpadních vod, kanalizací atd.), na budování cyklotras, na podporu cestovního ruchu, příhraniční spolupráci, rozvoj lidských zdrojů a apod.³⁹

³⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 474)

³⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe* (2009. s. 149)

2.2.4 Výdaje obcí v České republice

Územní samospráva se významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. Je to důsledek decentralizace některých netržních činností státu, decentralizace veřejné správy a posilování role územní samosprávy. Rozhodující část výdajů rozpočtu územní samosprávy jsou proto alokační výdaje na zabezpečení veřejných statků a část z nich má povahu mandatorních výdajů. Výdaje rozpočtů územní samosprávy se člení obdobným způsobem, jak je tomu u ostatních rozpočtů. Závazně člení výdaje rozpočtová skladba. Důležité je členění výdajů z hlediska rozpočtového plánování na plánované, resp. plánovatelné a neplánované (nahodilé) výdaje.⁴⁰

Běžné a kapitálové výdaje

Z běžných výdajů se financují běžné, pravidelně se opakující potřeby v lokálním a regionálním veřejném sektoru v příslušném roce, rozpočtovém období. Proto se někdy hovoří o neinvestičních nebo provozních výdajích. Jsou součástí běžné části rozpočtu.⁴¹ V rámci běžných výdajů představují největší díl (téměř 19 %) výdaje na místní správu, dále to jsou výdaje na sociální věci (15 %) a výdaje na školství (necelých 14 %). Významné jsou i běžné výdaje na ochranu životního prostředí, které tvoří 7 %, z toho však převažující část (60 %) jde na nakládání s odpady. Tři čtvrtiny běžných výdajů na průmysl a ostatní odvětví plynou na správu a údržbu silnic a dotace veřejné dopravě a její provozování.⁴²

Kapitálové výdaje slouží zejména na financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, přesahujících období jednoho rozpočtového roku. Vycházejí z rozložení a postupu realizace jednotlivých projektů až do doby jejich dokončení, souvisí tedy i se splácením půjček na financování investic. Kapitálové výdaje by měly u všech projektů zahrnovat: celkové náklady projektu; celkové náklady až do konce předchozího roku; celkové náklady až do konce daného roku; očekávané výdaje v průběhu následujícího roku; odhadované náklady nedokončení projektu, které vzniknou na konci roku, pro který sestavujeme rozpočet; identifikace zdrojů, ze kterých se bude daný projekt financovat.⁴³

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru* (2008. s. 276)

⁴¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy* (2011. s. 280)

⁴² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe* (2009. s. 219)

⁴³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe* (2009. s. 212)

3 HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE

Následující kapitola je zaměřena na vybranou obec Mistřice, ležící na jihovýchodě Moravy, v srdci Slovácka, ve Zlínském kraji, viz mapa v příloze č. 1. Pro bakalářskou práci se obec typově hodí svou velikostí a rozpočtovou skladbou, jelikož nedisponuje velkými finančními prostředky na financování investičních akcí. Nejdříve se zaměříme na seznámení s její historií, současností a hospodařením v období od roku 2006 – 2011. Díky rozboru hospodaření o rozmezí 6 let uvidíme, jak je na tom obec s finančními prostředky, jaké má příjmy, a také jaké prostředky vynakládá na běžný chod a celkový rozvoj obce. Obec se od roku 2006 snaží o zlepšení života v obci, jak zlepšením komunikací, výstavbou nových chodníků nebo rekonstrukcí mateřské školky. Má v plánu realizaci dalších investičních akcí na podporu lepšího života v obci. Analýza hospodaření nám ukáže, jaké má finanční prostředky na realizaci různých investičních akcí. Pro vyjádření hospodaření obce aplikujeme druhové třídění rozpočtové skladby, viz podkapitoly daňové, nedaňové, kapitálové příjmy, přijaté dotace, běžné a kapitálové výdaje a financování.

3.1 Charakteristika obce Mistřice

Mistřice spadají do okresu Uherské Hradiště. Okres Uherské Hradiště má 78 měst a obcí. Nejbližší obec s rozšířenou působností a obec s pověřeným obecním úřadem je Uherské Hradiště. Díky svému počtu obyvatel spadá obec Mistřice do 4. kategorie rozdělení obcí podle velikostní struktury. Spolu s místní částí Javorovec má 1 186 obyvatel.

3.1.1 Historie obce Mistřice

Obec Mistřice leží východně od Uherského Hradiště na návrší v nadmořské výšce 360 m, na ploše 1000 ha, v přírodním parku „Prakšická vrchovina“. Územně se nachází mezi Karpaty a Chříby. Svůj název odvozuje od starobylého „ves lidí Mistrových“. K Mistřicím je od roku 1960 přičleněna místní část Javorovec, dříve samostatná obec. První zmínka o vsi se datuje z roku 1247.

V obci se ve středověku na lokalitě Val nacházela tvrz zvaná Hrádek. Dříve se zde mimo jiné pěstoval chmel a dodnes se zachovaly vinohrady. Obyvatelé se zabývali především zemědělstvím a řemesly, později i vinařstvím. V 19. století byl v obci v provozu větrný mlýn a hospoda.

Od roku 1791 byla v Mistřicích zřízena škola v rámci Josefovských reforem. Od roku 1978 je zde i mateřská školka. Nejceněnější historickou památkou obce je kaple Nejsvětější Trojice z let 1874 – 1883. Místní část Javorovec byla dříve samostatnou obcí. Nachází se v nadmořské výšce 282 m. Poprvé se připomíná v seznamu osad platících k hradištskému mostu v roce 1372. Pod osadou Javorovec se dále nacházejí čtyři rybníky, které byly vybudovány v roce 1998.⁴⁴

3.1.2 Současnost obce

Obec Mistřice má 2 místní části obce (Mistřice a Javorovec) a 3 katastry. Katastrální výměra v hektarech je 1 001 ha. Počet obyvatel k 31. 12. 2010 byl 1 186 osob, z toho 592 mužů a 594 žen.⁴⁵ V obci je zastupitelstvo, rada obce, obecní úřad a starosta.

Zastupitelstvo obce Mistřice: zastupitelů je 15 a počet členů rady je 5. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další 3 členové. V roce 2010 se konaly komunální volby, při kterých bylo zvoleno nové obsazení zastupitelstva, rady a byl zvolen nový starosta obce. Je zde minimální počet zastupitelů, kdy je možné zřídit radu obce. Funkce tajemníka v této obci není zřízena. V čele obecního úřadu je tedy starosta. Zvítězila zde politická strana KDU – ČSL. V zastupitelstvu je 5 členů za KDU – ČSL, 3 členové za STAN (starostové a nezávislí), 4 členové za SN (sdružení nestraníků) a 3 členové za Stranu nezávislých. Radu tvoří 3 členové KDU – ČSL a 2 členové SN.

Pro lepší život, a spokojenost občanů se v obci nachází tělocvična a knihovna. Dále fotbalové hřiště, kaple, 4 hospody a náves, kde se konají různé akce. V pohostinství u Knotů je společenský sál, který si obec, ale i občané pronajímají na různé plesy, zábavy a oslavy narozenin.

V obci Mistřice působí různé spolky a organizace. Je zde zřízena mateřská školka, a také základní škola od 1. do 5. stupně. Od 6. stupně dojíždějí děti do vedlejší obce Bílovice. Zřizovatelem školky a školy je obec a jedná se o příspěvkové organizace. Obec financuje zájmové činnosti a využití volného času občanů, podporuje jednotlivé spolky: fotbalový klub jménem TJ Sokol Mistřice, který je zřízen samostatně a obec Mistřice zde hraje roli sponzora.

⁴⁴<http://mistrice.cz/index.php/kratke-seznameni.html>

⁴⁵http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislatab=UAP6010PU_OB1.178&kapitola_id=327&voa=tabaluka&go_zobraz=1&verze=0

Sbor dobrovolných hasičů je občanským sdružením, je finančně podporován obcí. Působí na úseku požární ochrany a každoročně v obci pořádá okresní hasičskou soutěž.

Sbor pro občanské záležitosti: je složka, která je vedená a financovaná pod obecním úřadem a zajišťuje například: vítání občánků do života, besedu s důchodci, atd. Jsou zde také myslivci, rybáři, MITUS (Mistřícký turistický spolek) a zahrádkáři – občanská sdružení, která působí v obci Mistřice, ale nebyla zřízena přímo obcí.

Podpora školství v obci: Obec Mistřice má zřízené dvě příspěvkové organizace. První z nich je Základní škola Mistřice, kde obec každoročně přispívá na provoz částkou 360 tisíc Kč. Druhou je Mateřská škola se školní jídelnou, kde je příspěvek na provoz 500 tisíc Kč ročně.

Podpora kultury v obci: Každoročně se v obci koná několik kulturních akcí jako fašank, stavění máje, hody atd. Vzhledem k finanční náročnosti se tyto události neobejdou bez finančního přispění obce.

Podpora zdravotnictví: Zdravotnictví obec podporuje tím, že výhodně pronajímá celé patro obecního úřadu zdravotnímu středisku, kde ordinuje jak praktický, tak zubní lékař.

Podpora rozvoje regionu: Obec Mistřice je členem dobrovolného svazku obcí, v okrese Uherské Hradiště – Region za Moravú. Sdružuje celkem 10 obcí a jeho cílem je rozvoj regionu. Sídlo svazku se nachází v Mistřicích.

Obec Mistřice má zřízené dva fondy, a to fond sociální a fond rozvoje bydlení. Ze sociálního fondu obec přispívá zaměstnancům na obědy, dovolené, vitamíny a očkování, na kulturu, penzijní připojištění, apod. Fond rozvoje bydlení obsahuje prostředky půjčené od Státního fondu rozvoje bydlení ve výši Kč 2,5 mil., které dále půjčuje místním občanům na opravy a rekonstrukce bytů a domů.

3.2 Hospodaření obce Mistřice

V následující tabulce č. 3.1 je zobrazeno hospodaření obce Mistřice v celkových hodnotách, podle druhového třídění za období 2006 – 2011. Tabulka vyčísluje příjmy a výdaje před konsolidací, danou konsolidací a příjmy a výdaje po konsolidaci. Dále také procentní podíly daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých dotací na celkových příjmech, a procentní podíly běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích.

Tabulka č. 3.1: Výsledek hospodaření obce Mistřice (tis. Kč)

Hospodaření	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	8 334,76	8 740,36	9 633,50	8 526,57	9 005,22	8 855,20
% podíl na celkových příjmech	39,72 %	45,12 %	57,53 %	85,03 %	77,77 %	82,72 %
Nedaňové příjmy	680,18	533,02	886,47	952,28	1 114,49	1 141,96
% podíl na celkových příjmech	3,24 %	2,75 %	5,29 %	9,50 %	9,62 %	10,67 %
Kapitálové příjmy	0	7,63	128,98	0	0	116,76
% podíl na celkových příjmech	0 %	0,10 %	0,77 %	0 %	0%	1,09 %
Přijaté dotace	11 965	10 091,26	6 095,35	548,65	1 459,92	591,48
% podíl na celkových příjmech	57,03 %	52,09 %	36,40 %	5,47 %	12,61 %	5,53 %
Příjmy celkem před konsolidací	20 979,94	19 372,27	16 744,30	10 027,50	11 579,63	10 705,41
Konsolidace příjmů	348,38	1 138,36	1 358,92	219,99	114,43	87,03
Příjmy celkem po konsolidaci	20 631,56	18 233,91	15 385,38	9 807,51	11 465,20	10 618,38
Běžné výdaje	7 675,08	8 503,69	8 844,72	7 665,15	8 698,06	7 842,05
% podíl na celkových výdajích	34,58 %	38,95 %	52,54 %	82 %	90,90 %	78,58 %
Kapitálové výdaje	14 523,39	13 326,62	7 990,75	1 682,95	871,33	2 137,68
% podíl na celkových výdajích	65,43 %	61,05 %	47,46 %	18 %	9,11 %	21,42 %
Výdaje celkem před konsolidací	22 198,47	21 830,31	16 835,47	9 348,10	9 569,39	9 979,73
Konsolidace výdajů	348,38	1 138,36	1 358,92	219,99	114,43	87,03
Výdaje celkem po konsolidaci	21 850,09	20 691,95	15 476,55	9 128,11	9 454,96	9 892,71
Výsledek hospodaření	-1 218,53	-2 458,04	-91,17	679,40	2 010,24	725,68

Zdroj: Ministerstvo financí, informační zdroje – ARISweb, ÚFIS, <http://www.info.mfer.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=291129>, vlastní zpracování

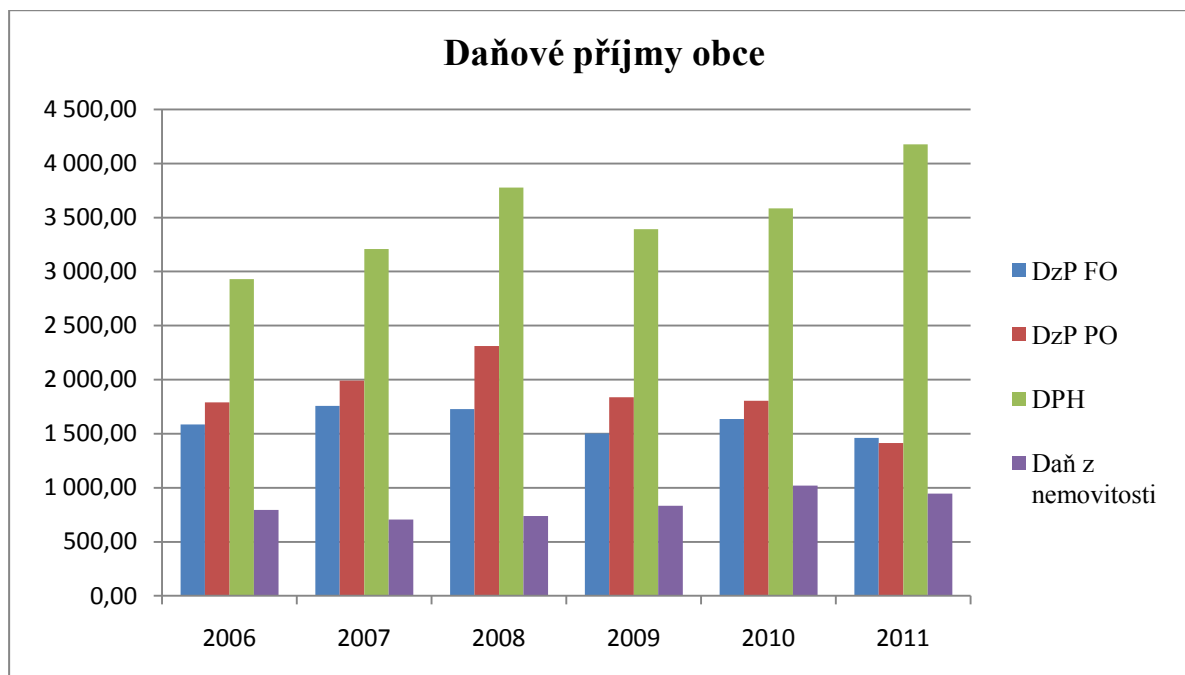
Z tabulky můžeme vyčíst, že v letech 2006 a 2007 jsou největšími příjmy přijaté dotace a největšími výdaji kapitálové výdaje. Od roku 2008 jsou největšími příjmy daňové příjmy a největšími výdaji běžné výdaje. Obec v prvních třech letech vykazuje schodek v rozpočtu a v dalších 3 letech dosáhla přebytku ve svém hospodaření. V následujících podkapitolách bude rozebrán rozpočet podrobněji podle jednotlivých tříd druhového třídění rozpočtové skladby.

3.2.1 Daňové příjmy obce Mistřice

Daňové příjmy jsou pro obec obecně nejvýznamnějším příjmem a tvoří 50 % - 60 % z celkových příjmů obcí. Největšími příjmy jsou příjmy z daně z přidané hodnoty (DPH), daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob.

Dalšími příjmy jsou daň z nemovitostí, která tvoří kolem 3 – 4 % celkových příjmů a místní poplatky, tvořící 2 % celkových příjmů. Vývoj nejvýznamnějších položek naší obce je zobrazen v grafu č. 3.1 Daňové příjmy obce Mistřice.

Graf č. 3.1 : Daňové příjmy v obci Mistřice (tis. Kč)

Zdroj: Zpracováno podle tabulky č. 3.2: Daňové příjmy, viz příloha č. 2, vlastní zpracování

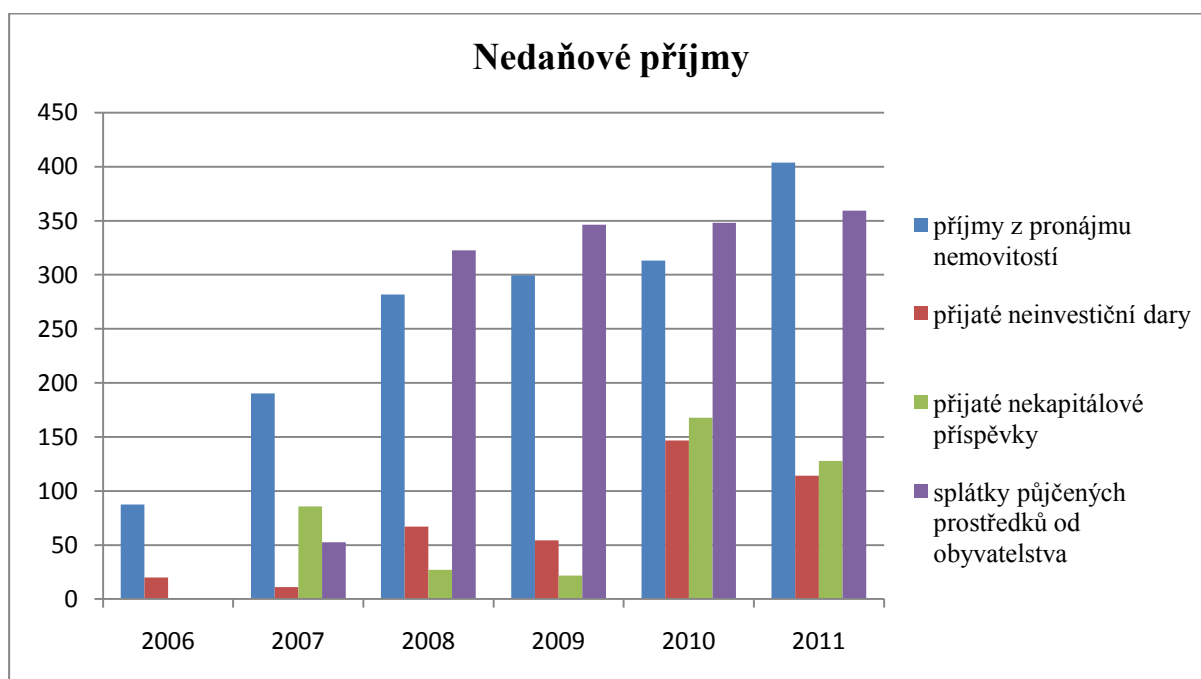
Z grafu 3.1 je viditelný největší příjem z daně z přidané hodnoty a daně z příjmu PO. V tabulce č. 3.2 viz příloha č. 2, jde vidět, že meziroční rozdíly nejsou výrazně odlišné, tak jako rozdíly mezi rokem 2006 a 2010. V důležitosti daňových příjmů na celkových příjmech zaznamenáváme výrazné zvýšení. Největší procentní podíl byl v roce 2009, kdy daňové příjmy tvořily až 85 % celkových příjmů. Průměr v České republice je 50 – 60 % celkových příjmů. V položce 1341 – poplatek ze psů je zaznamenáno od roku 2006 zvýšení zhruba o 4 000 Kč, obec zavedla vyšší místní poplatek, díky znečišťování prostředí psy a jejich samovolnému pobíhání po obci. Snížení daňových příjmů je viditelné na položce 1347 (Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj), jelikož je v obci už jen jeden výherní hrací přístroj, a na položce 1361 (Správní poplatky). Na obou položkách došlo v roce 2011 ke zvýšení díky vyšším poplatkům.

Příjem daně z nemovitostí se od roku 2006 zvýšil a nejvyšší byl v roce 2010, kdy dosahoval částky 1 018 490 Kč, v roce 2011 došlo k mírnému snížení. Nejvyšším příjmem v každém roce je příjem z daně z přidané hodnoty a nejnižším příjmem v roce 2006, 2007 a 2008 byl příjem z poplatků ze psů, v roce 2009 to byl příjem z poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj a v roce 2010 a 2011 nejnižší příjem plynul z odvodu výtěžku z provozování loterií.

3.2.2 Nedaňové příjmy v obci Mistřice

Nedaňové příjmy tvoří v průměru 10 % na celkových příjmech obcí. Nejvýznamnějšími položkami jsou: příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí, přijaté neinvestiční dary, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, a splátky půjčených prostředků od obyvatelstva. Vývoj těchto položek je zobrazen v období od roku 2006 až po rok 2011 v grafu č. 3.2: Nedaňové příjmy obce Mistřice.

Graf č. 3.2: Nedaňové příjmy obce Mistřice (tis. Kč)

Zdroj: Zpracováno podle tabulky č. 3.3: nedaňové příjmy viz příloha č. 3, vlastní zpracování

Graf ukazuje největší příjem z pronájmu a ze splátek půjčených prostředků obyvatelstvu. V roce 2006 nejsou žádné přijaté nekapitálové příspěvky, ani žádné splátky od obyvatelstva (návaznost na Fond rozvoje bydlení). V tabulce č. 3.3, viz příloha č. 3, jsou viditelné meziroční rozdíly. Výrazné snížení nedaňových příjmů od roku 2006 je zaznamenáno v položce č. 2111 – příjmy z poskytovaných služeb a výrobků, jejíž součástí

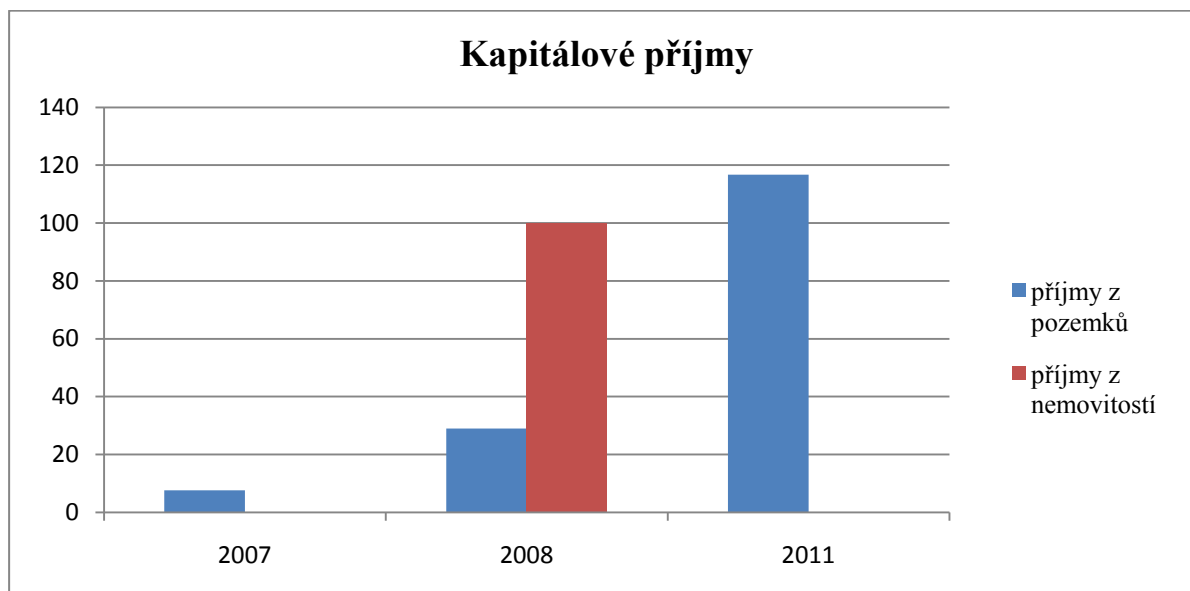
jsou např.: hlášení místního rozhlasu, kopírování nebo poplatků za znečištění komunikace. Ke snížení došlo i z toho důvodu, že většina občanů má vlastní techniku na kopírování. Na položce příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí je viditelný nárůst, a to od roku 2006 až o 300 000 Kč. Obec pronajímá: výletišť, celé patro budovy obecního úřadu praktickým lékařům, dům, ve kterém je cukrárna, koloniál, hospodu, budovu školy v Javorovci, dále je na budově obecního úřadu umístěna anténa O2 za roční nájemné 20 000 Kč, atd.

Celkové příjmy z nájemného se zvýšily také díky zvýšené inflaci. Přijaté neinvestiční dary plynou z Nadace Děti – kultura a sport, dary od občanů a firem. Na položce č. 2460 je tak v roce 2006 uveden nulový příjem, kdežto v roce 2011 příjem 359 300 Kč.

3.2.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy obecně tvoří nejmenší část příjmů. Jejich výše se pohybuje okolo 5 % celkových příjmů. Patří sem příjmy z prodeje pozemků a příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí. Kapitálový příjem je nahodilý, neopakovatelný. U kapitálových příjmů je zaznamenán příjem jen v některém roce, viz graf č. 3.3 Kapitálové příjmy obce Mistřice.

Graf č. 3.3: Kapitálové příjmy obce Mistřice (tis. Kč)

Zdroj: Zpracování podle tabulky č. 3.4 kapitálové příjmy viz příloha č. 3, vlastní zpracování

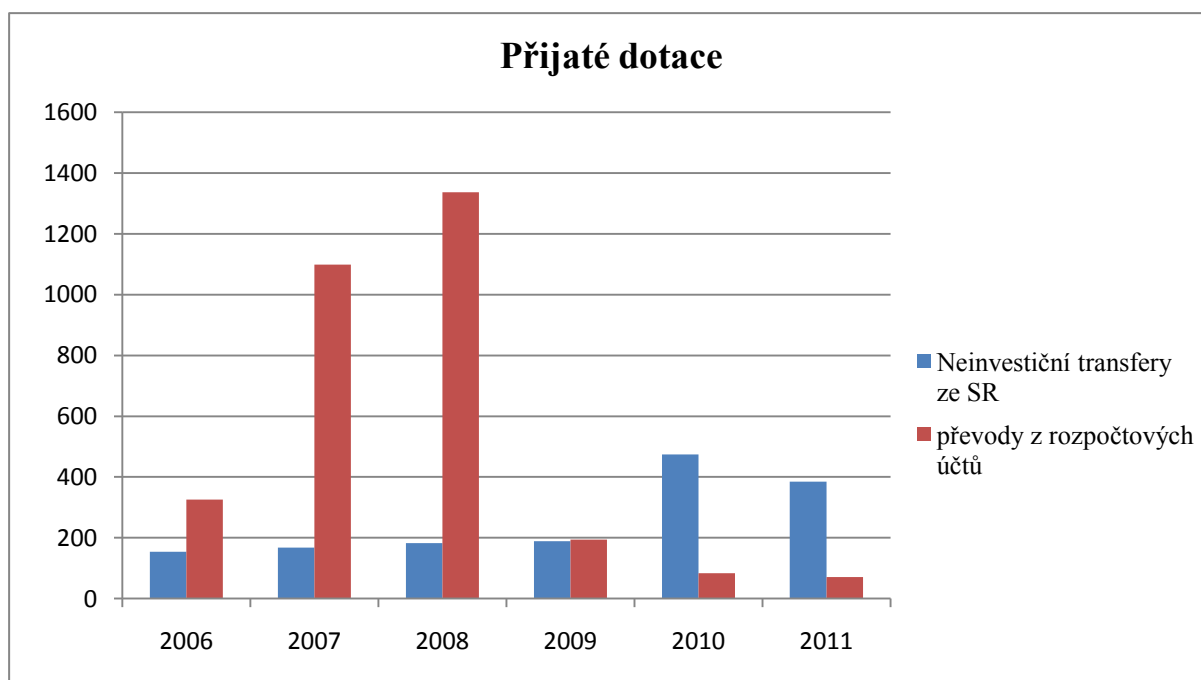
V grafu je viditelné, že příjmy z nemovitostí byly jen v roce 2008, příjmy z pozemků se zvyšují, a v roce 2006, 2009 a 2010 nejsou zaznamenány žádné kapitálové příjmy.

Kapitálové příjmy jsou viditelné jen v letech, kdy obec něco prodala, viz tabulka č. 3.4 v příloze č. 3. V roce 2007 obec obdržela za směnu pozemků částku 7 630 Kč a v roce 2008 na položce 3111 – příjem z prodeje pozemků byl 28 980 Kč – prodej Zlínskému kraji, jednalo se převážně o pozemky dle geometrických plánů, na kterých jsou krajské komunikace. Na položce příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí bylo prodloužení plynofikace a elektřiny k novostavbám, obec vybudovala, a pak prodala plynárnám za 100 000 Kč.

3.2.4 Přijaté dotace

Dotace tvoří prakticky druhou největší část příjmů obcí. Pohybují se okolo 25 % z celkových příjmů. Největší přijaté dotace jsou: neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu, převody z rozpočtových účtů. Vývoj těchto datací nám zobrazuje graf č. 3.4 Přijaté dotace obce Místřice.

Graf č. 3.4: Přijaté dotace obce Místřice (tis. Kč)

Zdroj: Zpracované z tabulky č. 3.5 přijaté dotace, viz příloha č. 4, vlastní zpracování

Graf č. 3.4 zobrazuje vývoj neinvestičních transferů ze SR, kdy největší jsou v roce 2010 a 2011. Ale největší příjem převodů z rozpočtových účtů je zobrazen v roce 2007 a 2008, v dalších letech dochází ke snížení. Příjmy z přijatých dotací jsou různorodé. V tabulce č. 3.5 přijaté dotace viz příloha č. 4: Přijaté dotace ze státního rozpočtu na položce č. 4112 se rok od roku zvyšují. Do příjmů ostatních neinvestičních přijatých transferů

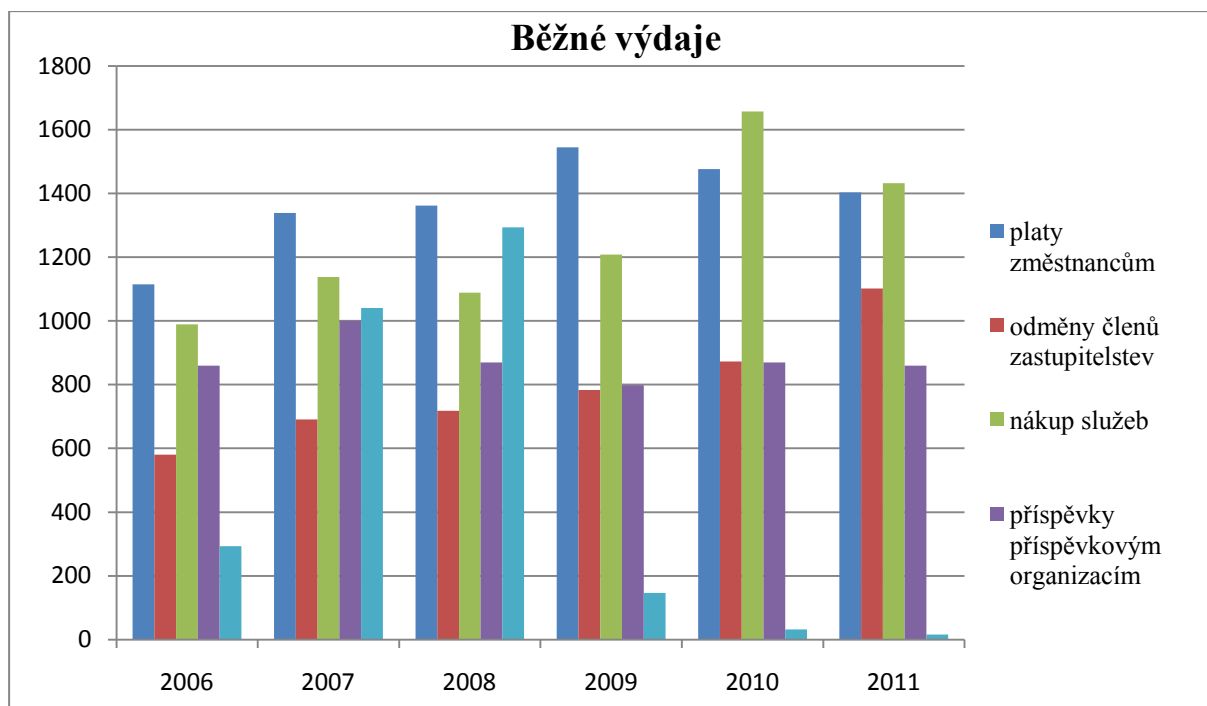
ze státního rozpočtu patří příjmy, které nejsou zahrnuté na položce 4111 a 4112, jsou to příjmy od orgánů státní správy (ministerstva zemědělství, životního prostředí, kultury atd.).

Neinvestiční přijaté dotace od krajů v roce 2006 činily 149 940 Kč, v dalších letech to byly drobné dotace od Zlínského kraje. Nejvyšší a nejvýznamnější částky jsou viditelné na položce 4216 – ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu, v roce 2006 činila tato částka 8 987 570 Kč, v roce 2007 to bylo 8 685 000 Kč. Byla to 100 % dotace na stavbu gabionové zdi, kterou postavili při rekonstrukci nové silnice, v roce 2008 činila dotace 4 059 660 Kč na zateplení mateřské školy, se spoluúčastí obce 239 000 Kč. V roce 2009, 2010 a 2011 jsou investiční dotace nulové.

3.2.5 Běžné výdaje

Běžné výdaje tvoří největší část výdajů a to 70 až 80 % rozpočtu. Největšími výdaji jsou: platy zaměstnanců v pracovním poměru, odměny členů zastupitelstev obcí a krajů, nákup ostatních služeb, neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím a převody vlastním rozpočtovým účtům. Vývoj výdajů graf č. 3.5 Běžné výdaje obce Mistřice.

Graf č. 3.5: Běžné výdaje obce Mistřice (tis. Kč)

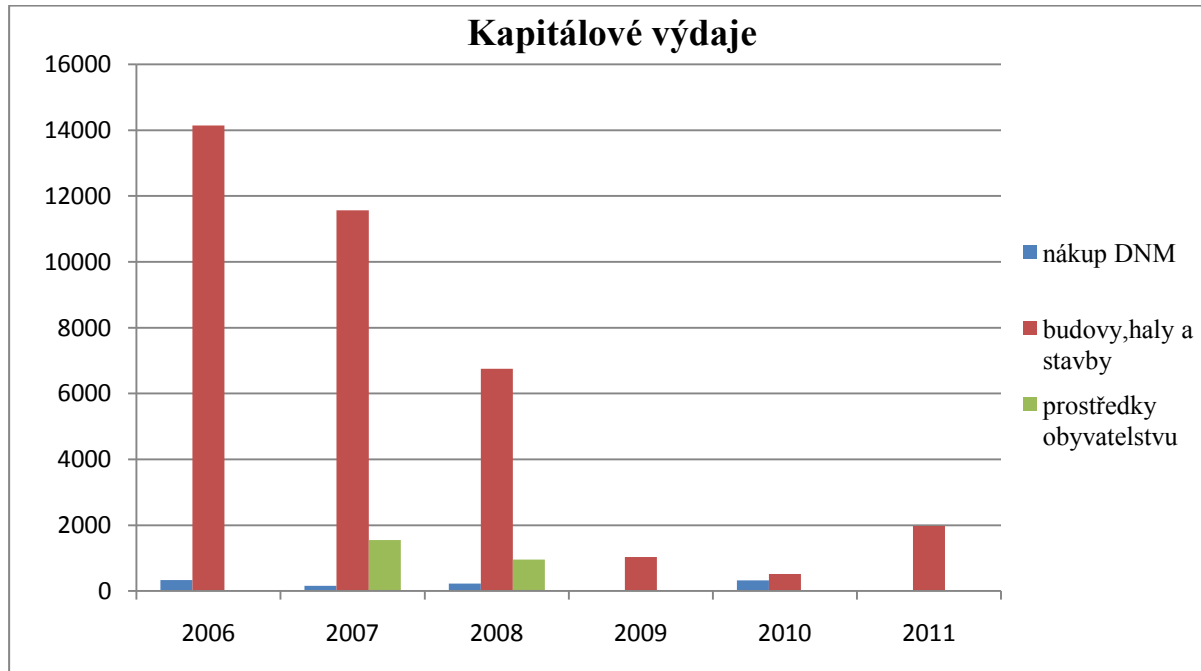
Zdroj: zpracování podle tabulky č. 3.6, viz příloha č. 5, vlastní zpracování

V grafu je viditelné, že platy zaměstnanců jsou téměř vždy největší položkou, odměny členů zastupitelstva se také mírně zvyšují každý rok. Nákup služeb (příspěvek na stravování zaměstnanců, nákup poukázek na nákup potravin atd.), byl největší v roce 2010 a 2011 kdy převýšil i platy zaměstnanců, a převody vlastním účtům byly největší v roce 2007 a 2008 (návaznost na přijaté dotace – převody z rozpočtových účtů) a od roku 2009 klesají. Tabulka č. 3.6 běžné výdaje viz příloha č. 5. Běžné výdaje jsou převážně na provoz obce. Výdaje na položce 5331 – neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím jsou také jedny z největších. Nejvyšší byly v roce 2007, kdy dosahovaly 1 000 000 Kč.

3.2.6 Kapitálové výdaje

Jsou to výdaje na nákup hmotného a nehmotného majetku. Tvoří 20 – 30 % celkových výdajů obcí. Největší částky najdeme na položkách: ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku (DNM), budovy, haly a stavby a na položce investiční půjčené prostředky obyvatelstvu. Vývoj výdajů zobrazen v grafu č. 3.6: Kapitálové výdaje obce Mistřice.

Graf č. 3.6: Kapitálové výdaje obce Mistřice (tis. Kč)

Zdroj: Zpracováno podle tabulky č. 3.7, viz příloha číslo 6, vlastní zpracování

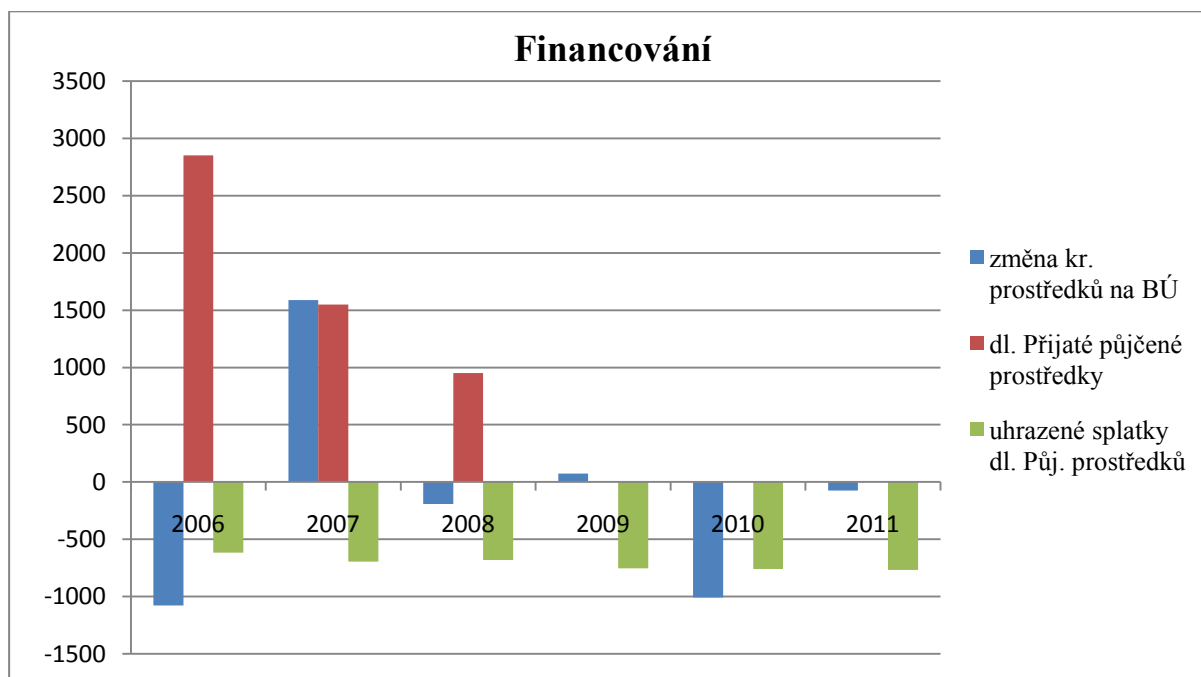
V grafu vypadají výdaje na nákup DNM a prostředky obyvatelstvu zanedbatelně podle výdajů na budovy, haly a stavby, ale oproti dalším kapitálovým výdajům tak zanedbatelné nejsou, viz tabulka č. 3.7. Kapitálové výdaje viz příloha č. 6. V tabulce

položka č. 6119 – ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku, který byl v roce 2006 nejvyšší, a částka činila 329 560 Kč. V roce 2009 a 2011 byl na této položce výdaj nulový. Oproti tomu na položce 6122 – stroje, přístroje a zařízení, kde byl zaznamenán výdaj jen v roce 2009 a 2011. Nejvýznamnější a nejvyšší výdaj byl v každém roce zapsán na položce Budovy, haly a stavby, ale jejich vývoj se rok od roku snižoval (v návaznosti na přijaté dotace), v roce 2006 zde výdaj činil 14 142 590 Kč, v roce 2007 byl 11 562 610 Kč, v roce 2008 se částka dvojnásobně snížila na 6 751 500 Kč, v roce 2009 činila už jen 1 038 010 Kč, v roce 2010 byla nejnižší 523 290 Kč, a v roce 2011 nastalo zvýšení téměř na 2 miliony. Částka, která přesahovala milion, byla zaznamenána v roce 2007 na položce Investiční půjčené prostředky obyvatelstvu.

3.2.7 Financování

Financování zahrnuje operace, jako jsou výpůjčky peněžních prostředků, splátky jistiny půjček apod. Vybrané sledované operace jsou: změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech, dlouhodobé přijaté půjčené prostředky a uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků. Zobrazení v grafu č. 3.7 Financování obce Mistřice.

Graf č. 3.7: Financování obce Mistřice (tis. Kč)

Zdroj: Zpracování podle tabulky č. 3.8, viz příloha č. 7, vlastní zpracování

Z grafu č. 3.7 změna stavu prostředků na bankovních účtech pokud je v minusu, tak se výše prostředků zvýšila, a pokud je v plusu, tak výše prostředků klesla. Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky při zápise představují zvýšení financování (+). Uhrazené splátky dlouhodobých půjčených prostředků představují snížení financování (-). Tabulka číslo 3.8 viz příloha č. 7. zobrazuje, že je v roce 2006, 2007 a 2008 zaznamenáno financování v kladných výsledcích, což znamená, že obec dosahovala ve svém hospodaření schodku a v roce 2009, 2010 a 2011 je financování v záporných výsledcích, což znamená, že obec byla v přebytku.

Z průměru předchozích 6 let vyplývá, že obec Mistřice má daňové příjmy ve výši 8 849,3 tisíc Kč, nedaňové příjmy 884,7 tisíc Kč, průměrné kapitálové příjmy ve výši 42,2 tisíc Kč a přijaté dotace 5 125,3 tisíc Kč. Výdaje pak v průměru dosahují: běžné 8 204,8 tisíc Kč a kapitálové výdaje 6 755,5 tisíc Kč v průměru za 6 let. V kontextu posledních 4 let dosahují kapitálové výdaje částky 3 107,7 Kč. V průměru je sice obec ve schodku asi kolem 58 tisíc, ale předpoklad do dalších let je v kladném hospodaření s dosažením přebytku, jelikož analýza hospodaření nám ukázala, že obec za poslední 3 roky efektivně nakládá s finančními prostředky. Průměrné kapitálové výdaje jsou okolo 3 milionů Kč, které jsou vynakládány na dosažení a realizování investičních akcí. Obec Mistřice se každoročně snaží zlepšit vzhled a život v obci. Obec má v dlouhodobém plánu několik investičních akcí, které by chtěla realizovat. Na vybranou akci bude zaměřena kapitola 4 Financování investičních akcí v obci.

3.2.8 Dluhová služba v obci Mistřice

Rozpočet obcí může být přebytkový nebo schodkový. Pokud je schodkový a obec nemá vlastní prostředky z minulých let, musí použít k pokrytí deficitu některé zápůjční prostředky, čímž vzniká zadlužování obce. Hlavní formou zadluženosti obcí jsou přijaté úvěry. Dluhová služba vyjadřuje podíl úroků, splátek jistin, apod. k celkovým příjmům obce. Jako únosnou hodnotu ukazatele dluhové služby ministerstvo financí uvádí 30 % hranici⁴⁶. Obce, které mají ukazatel vyšší jak 30 %, mohou mít problémy při žádání o úvěr či dotaci, jsou tak znevýhodněné před ostatními obcemi, a je zde větší riziko nesplnění závazků k uhrazení splátek. Těm obcím, které tuto hranici překročí zašle ministerstvo financí upozornění, že by měly přijmout taková opatření, aby v příštím období ukazatel dluhové služby nepřekročily.

⁴⁶http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zpravy_mf_12197.html?year=2008

Tabulka č. 3.13: Dluhová služba obce Mistřice v letech 2006 – 2011 (tis. Kč)

Název položky	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	8 334,76	8 740,36	9 633,50	8 526,57	9 005,22	8 855,20
Nedaňové příjmy	680,18	533,02	886,47	952,28	1 114,49	1 141,96
Přijaté dotace	154	167,90	182,80	188,90	473,80	384,50
Dluhová základna	9 168,94	9 441,28	10 702,77	9 667,75	10 593,51	10 381,67
Úroky	0	14,58	69,50	357,22	374,62	333,08
Splátky jistin a dluhopisů	-616	-694	-681,60	-751,51	-759,38	-767,50
Splátky leasingu	89,85	68,36	5,70	0	0	0
Dluhová služba	705,85	776,94	756,80	1 108,73	1 134	1 100,57
Ukazatel dluhové služby	0,077	0,082	0,071	0,115	0,107	0,106
Procenta	7,7 %	8,2 %	7,1 %	11,5 %	10,7 %	10,6 %

Zdroj: vlastní zpracování, pomocí tabulek č. 3.2; 3.3; 3.5 a 3.8

Z tabulky číslo 3.13 je patrné, že obec dosahuje velmi dobré hodnoty ukazatele dluhové služby. Od roku 2006 do roku 2009 je zaznamenán nárůst, ale od roku 2009 do roku 2011 už je vidět pokles, což je pozitivní vývoj. Podle rozboru dluhové služby v 6 letech, lze očekávat obdobnou výši ukazatele i v dalších letech, pokud obec neuzavře další úvěr.

V současnosti má obec uzavřen jeden úvěr, a to z roku 2005 na 6 milionů, poslední splátka by, měla být 20. 10. 2019. A ještě je zde Státní fond rozvoje bydlení v hodnotě 2,5 milionu, kdy první splátka byla v roce 2008 a poslední by měla být 15. 12. 2016.

4 FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ V OBCI

Díky vývoji a zlepšování života jak v České republice, tak v krajích, mají v úmyslu zvýšit kvalitu života i obce. Obce na zabezpečování a realizaci projektů často nemají finanční prostředky, a tak musí žádat o podporu kraje, ČR, ale i Evropskou unii. Každoročně každý z těchto útvarů vypisuje různě orientované programy a podpory poskytované obcím jako pomoc při zajišťování jimi zvolených cílů. Někdy to však nemusí být jen v zájmu obce, ale i státu, který obci navrhne případná opatření, která by měla podniknout pro zabezpečení lepšího života v obci, nebo například pro zlepšení životního prostředí. Různorodost programů na poskytnutí podpory bývá např. v míře spoluúčasti obce, poskytnutí podpory obcím v různých kategoriích velikostní struktury obce, ale hlavně také v účelu, na který má být podpora poskytnuta. Máme různé způsoby jak financovat investiční akce obce. Následující kapitola bude zaměřena na financování konkrétního projektu obce Mistřice.

4.1 Popis investičního projektu v obci Mistřice

V této kapitole se zaměříme na způsoby financování investiční akce. Konkrétní investiční akcí je Revitalizace návsi, která je zaměřena na vybudování shromažďovací a odpočinkové plochy pro všechny věkové kategorie v obci. Projekt by měl zlepšit vzhled a kvalitu života v obci.

4.1.1 Projekt Revitalizace návsi v obci Mistřice

Uprostřed obce se nachází přirozené centrum s ozeleněnou plochou. Každoročně se na tomto místě konají nejrůznější kulturní akce. Na jedné straně plochy se nacházejí asi tři lavičky a několik herních prvků pro nejmenší obyvatele. Zelená plocha je mírně z kopce s mnoha nerovnostmi. Je zde také umístěna centrální autobusová zastávka. Dále jsou zde situovány veškeré služby pro obyvatele – obecní úřad, pošta, zdravotní středisko, obchody, mateřská škola, základní škola. Střed obce je tak nejvyužívanější částí obce – obyvatelé centrem obce min. 2 x denně prochází do práce, do školy, na poštu, zdravotní středisko apod.

V obci chybí oddychová zóna, kde by všichni obyvatelé mohli relaxovat a shromažďovat se, chodníky v centru jsou ve špatném technickém stavu, centrum obce není řešeno bezbariérově, je zde špatné veřejné osvětlení a nedostatek mobiliáře.

Projekt řeší vytvoření víceúčelového prostoru - parku, který bude sloužit pro relaxaci a oddych pro všechny věkové kategorie obyvatel. Bude zde umístěno dětské hřiště, park bude sloužit jako hlavní shromažďovací prostor, plocha pro stavbu máje, vánočního stromu, atd. Cílem projektu je zvýšení kvality života v obci Mistřice.

Plánovaná doba výstavby projektu je 17 měsíců. Celkové výdaje projektu představují částku 7,5 milionů Kč. Způsobilé výdaje zde představují celkové výdaje projektu.

Tabulka č. 4.1: Podrobný rozpis výdajů na projekt

Název výdaje	Počet kusů	Výdaj celkem
Publicita a marketing projektu – publicita (informační tabule, pamětní desky)	1	10 000
Nákup služeb z toho:		90 000
a) Poradenství – finanční, ekonomické, právní, technické	1	50 000
b) Výběrová řízení – zadávací dokumentace, organizace výběr. řízení	1	40 000
Náklady na stavební část a nákup technologií z toho:		7 015 000
a) Zabezpečení výstavby (inženýrská činnost)	1	80 000
b) Dokumentace projektu	2	120 000
Stavební část stavby:		6 815 000
c) Veřejné osvětlení	1	800 000
d) Odvodnění plochy	1	200 000
e) Víceúčelový prostor	1	3 239 000
f) Chodníky – žulová kostka	1	276 000
g) Chodníky – žulová kostka	1	300 000
h) Chodníky – žulová kostka	1	490 000
i) Spojovací chodník zámková dlažba	1	695 000
j) Sadové úpravy	1	815 000
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek z toho:		385 000
a) Mobiliář	1	385 000
Celkem výdaje		7 500 000

Zdroj: vlastní zpracování, pomocí dokumentace k projektu

4.2 Způsoby financování investičních akcí

Způsobů financování investičních akcí je několik. Prvním způsobem je financování pomocí vlastních prostředků, druhý způsob je pomocí cizích zdrojů, další způsob je pomocí dotačních prostředků, anebo jakoukoli kombinací všech způsobů. Vybrat správný způsob financování je v kompetenci zastupitelstva obce, hledá se samozřejmě nejlepší možné řešení.

4.2.1 Financování z vlastních zdrojů

Způsob financování investičních akcí pomocí vlastních prostředků spočívá v tom, že obec by realizaci akce zaplatila sama. Vlastními prostředky mohou být přebytky z minulých let, prostředky, získané z prodeje majetku, prostředky z pronájmu majetku a emisí komunálních dluhopisů. Jenže emisi komunálních dluhopisů provádějí jen velká města jako je Praha, Brno a Ostrava.

Financování projektu z vlastních zdrojů by bylo asi nejlepší a nejrychlejší variantou. Nutno podotknout, že v současné době snad žádná malá obec nedisponuje takovými finančními prostředky, aby si mohla dovolit financovat tak nákladné investiční akce. Obec Místřice sice v posledních třech letech vykazuje přebytek, ale prostředky byly použity na jiné potřebné akce v obci, k přípravě projektů a záměrů. Kdyby obec pokračovala ve svém kladném hospodaření, mohla by začít s postupnou realizací projektu. Ke zvýšení vlastních prostředků by mohlo dojít prodejem majetku obce. V současnosti však obec nemá k dispozici žádný majetek, kterým by navýšila vlastní příjmy z prodeje majetku. Z analýzy hospodaření obce jsme zjistili, že průměrné kapitálové výdaje obce se pohybují okolo 3 milionů, což vede k myšlence, že obec je schopna dospět k takové částce, aby si realizaci projektu mohla dovolit sama v rozmezí 2 – 3 let. V tomto případě by se ale zastavila realizace veškerých dalších projektů.

Obce v současnosti spoléhají na to, že nebudou muset použít své vlastní prostředky, naopak že vše zafinancují pomocí dotací. Bohužel ani dotační prostředky však nebudou k dispozici věčně, a s tím by obce měly začít počítat. Měly by se snažit o vyrovnané, nejlépe přebytkové hospodaření a rozumnou míru zadlužení. V budoucnosti to bude záležet na obci, na jaké investiční akce bude mít sama finanční prostředky. Bude muset velmi pečlivě rozhodovat o tom, které akce jsou pro ni nejdůležitější, kterým dá prioritu.

4.2.2 Financování pomocí cizích zdrojů

Cizími prostředky jsou úvěry od bank. Nejpopulárnější bankou v ČR je Česká spořitelna, a.s., která má nejvíc klientů z řad obcí. Obce mohou zažádat o úvěr jak od banky, ve které mají uzavřený účet nebo také u jiné (konkurenční) banky. Banky poskytují celou řadu úvěrů, které by mohly být přizpůsobeny požadavkům obce.

Banky rozhodují o tom, zda obec úvěr dostane. Hlavním požadavkem přidělení úvěru je, aby obec byla schopna své závazky splnit. Ke sledování, zda je obec schopna plnit

své závazky slouží ukazatel dluhové služby. Jak jsem zmínila, o úvěr může obec požádat buď u banky, u které má otevřený běžný účet, nebo u banky jiné. Obec Mistřice má otevřený účet u České spořitelny, a.s., přesto zmíníme konkurenci.

Úvěry od České spořitelny, a.s.:

Česká spořitelna, a.s. nabízí: **Investiční úvěr:** je využíván k financování potřeb klienta. Předmětem mohou být stavby, nemovitosti, stroje a zařízení, nákup cenných papírů a další investice. Jedná se o úvěrový termínovaný úvěr se stanoveným čerpáním a splácením. Výhody: překlenutí časového nesouladu mezi tvorbou a potřebou finančních prostředků na investice; individuální čerpání úvěru, jednorázové nebo postupné; splatnost přizpůsobena klientům – krátkodobý (do 1 roku), střednědobý (1 – 5 let), anebo dlouhodobý úvěr (5 – 8 let); vytvoření vhodného splátkového kalendáře. Podmínkou založení je vedení běžného účtu u spořitelny a schválení úvěru.⁴⁷

Dodavatelský úvěr – moderní způsob financování komunálních projektů. Je určen veřejnému sektoru zejména obcím, městům a krajům. **Způsoby financování:** 1) financování po dobu realizace stavby nebo dodávky technologie zajišťuje dodavatel; 2) odložená úhrada ceny až po skončení stavby (kolaudaci) nebo převzetí technologie. **Formy úhrady ceny:** 1) Platebními směnkami - investor vystaví platební směnky v počtu a se splatností (dle dohodnutého splátkového kalendáře) uvedenou ve smlouvě o dílo/o dodávce technologie. Celková směnečná částka zahrnuje jak cenu díla/technologie, tak i náklady na financování.; 2) Fakturace s odloženou splatností – investor potvrdí uznání závazků vůči dodavateli vyplývajících z vystavených faktur se splatností (dle dohodnutého splátkového kalendáře) uvedenou ve smlouvě o dílo/o dodávce technologie. Celková fakturovaná částka zahrnuje jak cenu stavby, tak i náklady na financování. **Obecné podmínky:** odkup pohledávek realizuje Česká spořitelna s dodavatelskými firmami s ověřenou bonitou; dodavatel se předem dohodne s Českou spořitelnou na podmínkách financování, a to v souladu s potřebami investora; pohledávky odkoupené Českou spořitelnou investor splácí podle dlouhodobého splátkového kalendáře. **Výhody pro investora:** zrychlení výběrového řízení na dodavatele, neboť součástí realizace zakázky je i dodavatelem zjištěné financování projektu; uhrazení díla až po převzetí díla (kolaudaci) nebo technologie; v případě vystavení směnek nemusí inkaso probíhat z bankovních účtů České spořitelny;

⁴⁷ Česká spořitelna – investiční úvěr: <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/investicni-uver/o-produktu-d00009572>

postupné splácení s možností nepravidelných splátek; doba splatnosti až 15 let s možností odkladu první splátky; pevná úroková sazba po celou dobu splatnosti.⁴⁸

Globální úvěr pro veřejný sektor od Evropské investiční banky (EIB). Je poskytován městům, obcím a jimi zřízeným organizacím za účelem podpory projektů dle podmínek Evropské investiční banky. Místo realizace projektu musí být na území ČR kromě hlavního města Prahy. Globální úvěr je jedním z nástrojů podpory rozvoje místní infrastruktury a malých a středních měst a obcí prostřednictvím úrokového zvýhodnění na přijatém financování od zprostředkující banky. Navíc je zde možné požádat o přímou investiční podporu. Zdroje EIB lze použít na realizaci projektů financovaných Českou spořitelnou formou investičního úvěru a splňujících kritéria EIB. **Zaklání požadavky programu:** náklady jsou v rozmezí od 40 tisíc do 25 milionů EUR, což je asi od 1 000 000 Kč do 620 000 000 Kč. Délka financování je minimálně 4 roky, projekt je připraven k realizaci nebo byl dokončen před méně jak 6 - ti měsíci, realizace projektu do 3 let. **Projekty v oblasti:** ochrana a revitalizace životního prostředí; doprava a komunikace; sport, kultura a turistika; vývoj a výzkum; investice ve vzdělání; a obnova městských budov a jiných veřejných zařízení. O přímou finanční podporu mohou projekty s místem realizace podle NUTS 2 – Severozápad, Jihozápad, Severovýchod a Jihovýchod. Tzn., obec Místřice o přímou finanční podporu nemůže požádat, protože patří do oblasti Střední Morava.⁴⁹

Úvěry od Komerční banky, a.s.:

U Komerční banky, a.s. lze využít dva druhy úvěrů: krátkodobé a střednědobé; a dlouhodobé. **Program Ponte II**, je určen pro financování projektů s dotací z evropských fondů. Úvěr na předfinancování dotace řeší časový nesoulad mezi úhradou výdajů a obdržení dotace. Úvěrem na spolufinancování projektu lze hradit výdaje, které nejsou kryty dotací. Je určen samosprávným celkům. Pro financování projektů podporovaných z fondů EU jsou dva základní typy úvěrů: úvěr na předfinancování projektu dotovaného z EU; standardní úvěr na spolufinancování projektu.

Úvěr na předfinancování projektu dotovaného z EU je krátkodobý až střednědobý úvěr, určený na řešení časového nesouladu mezi potřebou hradit výdaje projektu a čerpáním

⁴⁸ Česká spořitelna – dodavatelský úvěr: <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/dodavatelsky-uver---moderni-zpusob-financovani-komunalnich-projektu/o-produktu-d00009987>

⁴⁹ Česká spořitelna – Globální úvěr pro veřejný sektor: <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/evropska-investicni-banka---globalni-uver-pro-verejny-sektor/o-produktu-d00015429>

dotace z fondů, patří sem zejména dva druhy úvěrů a to: municipální úvěr revolvingový a municipální úvěr. Úvěr se poskytuje v české měně někdy i v cizí (většinou Euro). Je zde pohyblivá úroková sazba a splácení úvěru může být měsíčně nebo čtvrtletně v předem dohodnutých termínech. Jistina se splácí z dotace čerpané z EU.

Standardní úvěr na spolufinancování projektu je střednědobý až dlouhodobý, určený na financování výdajů, které nejsou financovány dotací z fondů. Patří sem: municipální úvěr a municipální úvěr nad 10 let. Úvěr se poskytuje v českých korunách nebo cizích měnách, je zde pevná i pohyblivá úroková sazba. Splácení úvěru měsíčně nebo čtvrtletně ve sjednaných termínech. Jistina se splácí podle splátkového kalendáře smluvně stanoveného mezi klientem a bankou. Oba typy úvěru lze čerpat jednorázově nebo postupně, jsou určeny k přímým platbám na účet dodavatele na základě předložených dokladů, v odůvodněných případech mohou být prostředky převedeny i na běžný účet klienta. Ceny úvěrů se řídí Sazebníkem banky, a k zajištění se používají standardní zajišťovací prostředky s přihlédnutím k typu projektu a charakteru úvěru.⁵⁰

4.2.3 Financování pomocí dotací

Dotace mohou obce žádat jak u příslušného krajského úřadu, ze státního rozpočtu, od státních fondů, tak také z programů vypsanych Evropskou unií. Dotací bývá každý rok vypsanych hned několik, jak na zlepšení životního prostředí, rozvoj měst a obcí, zlepšení kulturního a sportovního vyžití, na vybudování nových komunikací, zvýšení cestovního ruchu apod. Najít ovšem ten správný program na investiční akci, kterou chce obec realizovat, není snadné. Kritérií je spousta, a tak se na první pohled dobře vypadající dotace nemusí vždy přesně shodovat s kritérii, kterých dosahuje konkrétní obec. Spolu s žádostí je spojeno vypracování různých dokumentů a kvalitní zpracování žádosti. Zájemců o dotace je mnoho a finanční prostředků je nedostatek, proto se stává, že některá obec prostě dotaci nedostane. S dotací je spojena i spoluúčast obce na realizaci projektu. Výše spoluúčasti je daná v požadavcích každého dotačního programu. V dotačních programech jsou uvedeny i základní požadavky, které musí obec splnit, aby jí byla dotace přidělena.

Obec Místřice může požádat o dotaci z krajského úřadu Zlínského kraje, ministerstva zemědělství ČR, ministerstva pro místní rozvoj ČR a z Regionální rady regionů soudržnosti

⁵⁰ Komerční banka – veřejná správa – Program Ponte II: <http://www.kb.cz/cs/verejna-sprava/program-ponte-ii.shtml>

Střední Moravy. Nutno dodat, že v současnosti bohužel Zlínský kraj nevypisuje žádnou dotaci zaměřenou na projekt Revitalizace návsi.

Státní podpora:

Státní podpora je další způsob jak získat potřebné prostředky pro realizaci projektů. **Program podpora obnovy a rozvoje venkova**, vyhlášená ministerstvem pro místní rozvoj ČR, pomocí dotačního titulu č. 2: Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci. Příjemcem podpory mohou být obce do 3 000 obyvatel. Dotace je poskytována do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, dolní limit dotace na jednu akci je 50 tisíc Kč a horní limit dotace činí 400 tisíc Kč. Výše dotace vzhledem k našim uznatelným nákladům programu je zanedbatelná. Z tohoto dotačního titulu budou podporovány akce s výstupy sloužícími převážně dětem a mládeži, na jejichž výběru a přípravě (resp. realizaci) se děti a mládež prokazatelně podíleli (resp. budou podílet), které jsou zaměřené např. na obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti (např. školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení); úprava veřejných prostranství; obnovu a zřizování veřejné zeleně; rekonstrukci nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity (hřiště, klubovny, cyklostezky, bruslařské dráhy, naučné stezky apod.).⁵¹

Ministerstvo zemědělství také vyhlašuje **Program rozvoje venkova (obnova a rozvoj vesnic III.2.1.1) – Státní zemědělský intervenční fond**. Předmětem je podpora malých obcí v dopravní a technické infrastruktuře včetně vodohospodářské, zlepšení životních podmínek, vzhledu obce a atraktivity vesnic pro bydlení, podnikání i relaxaci. V rámci regionů NUTS 2 bude vyhlašován jeden z následujících **záměrů**: a) zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí; b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu. Druh dotace je přímá nenávratná dotace. **Výše dotace**: minimální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 50 000 Kč na projekt; maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace v záměru a) 5 mil. Kč na projekt a je-li žadatelem svazek obcí, může se to násobit počtem obcí; maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace v záměru b) jsou 30 mil. Kč, a pokud se jedná o svazek obcí tak se výše zvyšuje s každou další obcí o 10 %, ale do maximální výše 60 mil. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů, a příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.⁵²

⁵¹ Ministerstvo pro místní rozvoj - <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce--2011/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>

⁵² Ministerstvo zemědělství - http://eagri.cz/public/web/file/133026/III_2_1_1_web.pdf

Podpora z Evropské unie:

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava - prioritní osa č. 2: **Integrovaný rozvoj a obnova regionu – oblast podpory: Rozvoj venkova.** Je zaměřena na obce s více než 500 a s méně než 5 000 obyvateli. Pozornost bude zaměřena na podporu zlepšení fungování veřejných služeb a investice do revitalizace území. Globální cíl: zvýšení kvality života na venkově. **Podpora** fyzické revitalizace území, podpora obnovy a výstavby infrastruktury a místních komunikací, a to ve vazbě na občanské vybavení a veřejná prostranství, odstranění nevyužívaných staveb a ekologických zátěží, obnova a stavební úpravy, efektivnější využití veřejných prostranství a urbanizovaných ploch. Záměrem je revitalizace a komplexní řešení ucelených veřejných prostranství. Minimální výše dotace je 2 miliony Kč, a maximální výše je 27 milionů Kč. Výše podpory ze strukturálních fondů může dosáhnout až 85 % celkových způsobilých výdajů a míra spolufinancování z veřejných zdrojů ČR musí dosáhnout v návaznosti na poskytnuté zdroje strukturálních fondů minimálně 15 % z celkových způsobilých výdajů. Příjemce zajistí částečně spolufinancování projektu z vlastních zdrojů.⁵³

Společně s regionálním operačním programem lze využít novou **službu modifikovaných plateb**. Modifikovaná platba znamená, že příjemce dotace z Regionálního operačního programu Střední Morava nemusí faktury uhradit dodavateli nejprve ze svých vlastních prostředků, ale faktury jsou dodavateli propláceny přímo úřadem prostřednictvím modifikované platby. K typu platby pomocí modifikovaných plateb se zájemci o dotaci přiklánějí, pokud nemají dostatečnou rezervu na předfinancování dotace. Což může být aktuálním problémem většiny malých obcí. Je zde důležité si dopředu promyslet, jestli zvolíme službu modifikovaných plateb, musíme o tom ve výběrovém řízení informovat případné dodavatelské firmy, že na fakturách budou mít stanovenou 90 – ti denní splatnost.⁵⁴

4.2.4 Ostatní způsoby financování

Dalšími způsoby financování může být návratná finanční výpomoc a partnerství veřejného a soukromého sektoru. Návratná finanční výpomoc je poskytnutí finančních prostředků od státního rozpočtu nebo ze státních fondů na stanovený účel. Může být obcím poskytnuta, ale taky nemusí, protože na její poskytnutí není právní nárok. Oprávnění

⁵³ Prováděcí dokument – Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava

⁵⁴ <http://www.rr-strednimorava.cz/pro-zadatele/modifikovane-platby>

poskytnout tuto finanční výpomoc je svěřeno pouze ústředním orgánům státní správy. Poskytuje se na základě žádosti. Rozhodnutí o poskytnutí prostředků musí obsahovat příjemce, účel, na který má být poskytnuta a podmínky jejího použití. Povinností příjemce je dodržet podmínky použití a ve stanovených termínech se s poskytovatelem finančně vypořádat. Tyto prostředky se poskytují bezúročně.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru – v České republice nejsou projekty PPP tak mnoho využívány. Jejich vývoj se u nás ale zvětšuje. V současnosti se podobné projekty realizují v oblastech dopravní infrastruktury, administrativní a ubytovací kapacity, životního prostředí, obrany a bezpečnosti, školství, zdravotnictví, atd. Do těchto oblastí investuje veřejný sektor nemalé částky. Projekty PPP budou v budoucnosti stále žádanější a pomohou ke snížení zatížení veřejných rozpočtů. Základní legislativní rámec pro oblast PPP projektů v České republice tvoří koncesní zákon č.139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení a zákon o veřejných zakázkách č.137/2006, Sb. Náš vybraný projekt by spadal do veřejné zakázky na stavební práce a dle předpokládané ceny do podlimitní veřejné zakázky. Jedná se o veřejné zakázky na stavební práce s nejmenší cenou 6 milionů Kč bez DPH. Nejprve je důležité posoudit, zda je výhodné projekt pomocí PPP realizovat. Prvořadým úkolem je stanovení lhůty pro doručení žádosti o účast na výběrovém řízení a určení lhůty pro dodání nabídky. Poté bude provedeno hodnocení nabídek a stanovení vítězné nabídky.

Zhodnocení financování pomocí cizích zdrojů a dotací

Z výše zmíněných možností financování cizími zdroji a dotacemi se jich jen několik hodí na náš projekt. U dalších možností vybraný projekt nesplňuje kritéria daných programů. Z financování cizími zdroji jsou vhodné všechny úvěry. Na projekt revitalizace návsi se jako nejvhodnější jeví dodavatelský úvěr od České spořitelny, a.s. Komerční banka, a.s. poskytuje také vhodné úvěry, ale pro konkrétní obec bude lepší požádat o úvěr banku, u které má založený běžný účet. Komerční banka, a.s. by pro poskytnutí úvěru mohla požadovat od obce založení běžného účtu i u ní. Což by pro obec znamenalo větší náklady na vedení účtu a komplikace při rozdělování finančních prostředků na dva účty. Na projekt revitalizaci návsi vyhovuje dotační program od Regionální rady regionu soudržnosti Střední Moravy - prioritní osa č. 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu – oblast podpory: Rozvoj venkova. Maximální výše dotace je 85 %, na programy s maximálními náklady do 27 milionů Kč.

4.3 Varianty financování projektu

Na financování projektu Revitalizace návsi navrhujeme tři možné varianty, kterými by projekt mohl být realizován. První variantou bude kombinace cizích a vlastních prostředků. Varianta číslo dvě bude zaměřena na financování projektu z vlastních zdrojů. A poslední variantou bude kombinace dotace a vlastních zdrojů. Porovnáním bude vybrána nejvhodnější varianta, kterou bude obec schopna projekt realizovat, a která bude pro rozpočet obce nejpříjemnější.

4.3.1 První varianta financování projektu

První varianta kombinace vlastních a cizích zdrojů je jednou z nejpoužívanějších kombinací. Vlastní prostředky budou použity z rozpočtu obce Mistřice a nepřevyšují 30 % celkových nákladů na projekt. Cizí zdroje budou kryty pomocí bankovního úvěru od České spořitelny, která obci v současnosti nabízí 3 úvěry vhodné na uvedený projekt.

Po úvaze byla stanovena výše vlastních prostředků na 1 milion a 2 miliony Kč. Na zbývající část si obec půjčí od České spořitelny, a.s. pomocí dodavatelského úvěru.

Tabulka č. 4.3: První varianta financování projektu

Odkud podpora plyne	Výše v Kč	Výše v Kč
Vlastní zdroje	1 000 000	2 000 000
Cizí zdroje	6 500 000	5 500 000
Celkem	7 500 000	7 500 000

Zdroj: vlastní zpracování

Výše úvěru je 6 500 000 Kč. Doba splatnosti je maximálně 15 let, ale pro rychlejší splacení je doporučena doba 10 let. Je zde pevná úroková sazba, stanovená na 3,45 % p.a.⁵⁵. Měsíční splátky budou 64 124 Kč⁵⁶, roční tudíž budou 769 488 Kč. Což by pro zatížení rozpočtu obce mohlo být únosné. Bude se jednat o celkové navýšení dlužné částky o 1 194 880 Kč. Pokud požádáme o úvěr ve výši 5 500 000. Na 6 let, s úrokovou sazbou 3,45 % p.a., bude měsíční splátka 84 677 Kč, roční 1 016 124 Kč. Celkově obec přeplatí 596 744 Kč.

⁵⁵ Informace od pracovníka Komerční banky, 3,5 % pevná, pohyblivá 3 %, a rozdíly mezi bankami 0,05 – 0,1 %

⁵⁶ Finance.cz – kalkulačka: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kalkulacky-a-aplikace/splatkovy-kalkulator/>

Výpočet dluhové služby po přijetí úvěru a zvýšení zatížení obce. Úrok za první rok je 215 546 Kč, a splátka je 553 939 Kč. V druhé variantě bude úrok 176 559 Kč a splátka 839 568 Kč.

Tabulka č. 4.4: Výpočet dluhové služby po započítání úvěru na revitalizaci návsi

Úvěr v hodnotě:	6 500 000	5 500 000
Daňové příjmy	8 000 000	8 000 000
Nedaňové příjmy	900 000	900 000
Přijaté dotace	384 000	384 000
Dluhová základna	9 284 000	9 284 000
Úroky	215 546	176 559
Splátky jistin a dluhopisů	1 329 939	1 615 568
Splátky leasingu	0	0
Dluhová služba	1 545 485	1 792 127
Ukazatel dluhové služby	0,166	0,193
Procenta	16,6 %	19,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové, nedaňové příjmy a přijaté dotace jsou použity z návrhu rozpočtu na rok 2012. V uvedeném roce je předpokládána výše splátek 776 000 Kč, této částce je připočítán úrok a splátka po přijetí úvěru, s cílem zjištění, jak se s přijetím úvěru na revitalizaci návsi zvýší dluhová služba obce. Při úvěru 6 500 000 Kč se dluhová služba zvýší na 16,6 %, což je pod stanovenou hranici ministerstva financí. Při přijetí úvěru 5 500 000 Kč se dluhová služba zvýšila na 19,3 %. Vhodnější variantou se jeví úvěr na 5 500 000 Kč, i když bude dluhová služba o něco větší, úvěr by byl splacen o 4 roky dřív, čímž by se dříve snížilo zatížení rozpočtu.

4.3.2 Druhá varianta financování projektu

Druhou variantou je financování projektu pomocí vlastních prostředků. Pro kterou se obec může rozhodnout, jestliže se nechce dostat na vyšší míru zadlužení. Taková varianta je možná jen při rozdělení výdajů na projekt do delšího období, a při udržitelném přebytkovém hospodaření.

Daný projekt bude realizován pomocí vlastních prostředků. Projekt rozčleníme na tři části, kdy každá část bude provedena samostatně v jednotlivém roce. Tudiž bude celková realizace hotová za 3 roky. Výše vlastních prostředků na každý rok bude rozdělena na 35 % v prvním roce, 35 % v druhém roce a 30 % ve třetím roce. Aby byly výdaje obce rozděleny přibližně na stejné části a nedošlo k finančně náročnému jednorázovému výdaji.

Tabulka č. 4.5: Druhá varianta financování projektu

Vlastní zdroje	Výše v %	Výše v Kč
1 rok	35 %	2 625 000 Kč
2 rok	35 %	2 625 000 Kč
3 rok	30 %	2 250 000 Kč
Celkem	100 %	7 500 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V prvním roce budou finanční náklady investovány do publicity a poradenství, projektové dokumentace a výběrového řízení v částce 220 000 Kč; zabezpečení výstavby (inženýrská činnost) 30 000 Kč; odvodnění plochy 200 000 Kč; veřejné osvětlení 800 000 Kč a zahájení výstavby víceúčelového prostoru za 1 375 000 Kč. Celkové finanční náklady v prvním roce budou 2 625 000 Kč

Ve druhém roce budou pokračovat práce na víceúčelovém prostoru k jeho dokončení za 1 864 000 Kč; inženýrská činnost 30 000 Kč a zahájení výstavby chodníků za 731 000 Kč. Celkové náklady ve druhém roce budou činit 2 625 000 Kč.

V posledním roce dokončíme výstavbu chodníků za 1 030 000 Kč; další náklady vynaložíme na inženýrskou činnost za 20 000 Kč; sadové úpravy za 815 000 Kč a mobiliář za 385 000 Kč. Finanční náklady na dokončení projektu dosáhnou 2 250 000 Kč.

Obec bude muset v prvních dvou letech vynaložit dost velké finanční prostředky na realizaci projektu. Ve třetím roce vynaložená částka bude jen o 5 % menší. Obec může těchto finančních prostředků pro každoroční procentní realizaci dosáhnout přebytkovým hospodařením a úsporou nákladů při zastavení ostatních investičních akcí. Pro zajištění běžného chodu obce použije prostředky získané z daňových, nedaňových a popřípadě kapitálových příjmů. Pokud by nastala situace, že by obec na vynaložení prostředků neměla v dané době finanční prostředky, mohla by se např. dohodnout s dodavatelem na rozdělení úhrady na víc částí.

4.3.3 Třetí varianta financování projektu

Třetí variantou financování projektu je pomocí dotace a vlastních prostředků. Je to varianta, která je pro každou obec nejméně riziková, jelikož převážnou část na náklady projektu by měla, získat z dotace. Zvláště je tato varianta založena na uznání žádosti o dotaci. Spolu s žádostí souvisí již výše zmíněná spoluúčast, kterou obec bude financovat z vlastních prostředků. Tato varianta je pro obec nejreálnější.

Dotaci na projekt revitalizace návsi získá obec z fondů evropské unie, z regionálních operačních programů NUTS II. Tzn. z Regionálního operačního programu Střední Moravy (ROP SM) – podprogram rozvoj venkova – fyzická revitalizace území. Z tohoto datačního programu může obec získat maximální výši až 85 % způsobilých výdajů. Zbýlých 15 % tvoří spoluúčast obce, kterou zajistí obec pomocí vlastních prostředků.

Tabulka č. 4.6: Třetí varianta financování projektu

Odkud podpora plyne	Výše podpory v %	Výše podpory v Kč
Dotace z ROP SM	85 %	6 375 000 Kč
Spoluúčast	15 %	1 125 000 Kč
Celkem	100 %	7 500 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že obec může z dotace z ROP SM získat až 6 375 tis. Kč. Tato částka by pokryla převážnou část nákladů na stavební část (víceúčelový prostor, chodníky, atd.). Výše spoluúčasti by tedy dosahovala 1 125 tis. Kč. Uvedená finanční spoluúčast by pokryla přípravné a zahajovací práce (publicita, poradenství, výběrové řízení, dokumentace projektu atd.). Při ukončení realizace budou vlastní náklady dále použity na dokončovací práce (mobiliář a převážnou část sadových úprav). Stanovená spoluúčast je pro obec reálná. Obec vlastní prostředky zajistí z přebytků minulých let, nebo vynaložením kapitálových výdajů na tento daný projekt.

Jelikož by samostatné předfinancování dotace bylo pro obec náročné, požádá spolu s dotací o službu modifikovaných plateb, kterou nabízí Regionální operační program spolu s Českou spořitelnou, a.s. pro zajištění předfinancování dotace ze zdrojů Regionální rady. Systém modifikovaných plateb funguje tak, že si jako příjemce dotace z ROP SM si zřídíme speciální účet, na který po odsouhlasení struktury platby pošleme svůj podíl spolufinancování projektu. Na stejný účet Regionální rada Střední Morava pošle část dotace, na kterou je vystavena žádost o platbu, resp. faktura dodavatele ověřená ze strany příjemce i oddělením kontroly a plateb.

Tato varianta na realizaci investiční akce Revitalizace návsi v obci Mistřice je nejvhodnější. Kdyby z nějakého důvodu obec nedostala maximální výši dotace, která činí 85 %, ale třeba jen 75 %, znamenalo by to, že výše spoluúčasti by byla 25 % - 1 875 tisíc Kč. Taková to spoluúčast by pro obec znamenala vynaložení větších finančních prostředků, ale pořád by pro obec byla reálnou. Neohrozila by běžný chod obce, a tudíž by byla stále nejvhodnější variantou realizace.

5 ZÁVĚR

Česká republika, kraje, ale i obce se snaží o všestranný rozvoj svého území při zajišťování veřejných statků a služeb. Prioritou obcí by mělo být vyrovnané nebo přebytkové hospodaření. Dalším cílem je získání finančních prostředků a jejich následné efektivní využití k rozvoji obce. Nezbytností je zajištění plynulého každodenního chodu obce a zajišťování růstu obce pomocí realizace investičních akcí.

Tato bakalářská práce je zaměřena na způsoby financování investičních akcí v obci Mistřice pomocí vlastních zdrojů, cizích zdrojů a dotací, jak z Evropské unie, tak od státu. Každá obec se snaží realizovat nové investiční akce, které povedou ke zlepšení jak vzhledu, tak života v obci. O akcích, které se v obci uskuteční, rozhoduje zastupitelstvo obce. Je na něm, aby zvážilo, jak je důležité určité investiční akce uskutečnit a zda lze využít dotace, pomocí kterých by obec získala potřebné prostředky k financování těchto akcí. V práci bylo posouzeno financování investiční akce Revitalizace návsi. Jejíž realizací selepší vzhled a zvýší kvalita života v obci.

Dílčím cílem bylo zhodnocení hospodaření vybrané obce Mistřice v období 2006 – 2011. Dílčí cíl byl naplněn pomocí rozboru rozpočtu obce, podle druhového třídění rozpočtové skladby v letech 2006 až 2011.

Rozbor rozpočtu nám ukázal, že obec se z deficitního hospodaření dostala k přebytkovému hospodaření, které se snaží udržet. Nejvyššími příjmy byly v roce 2006 a 2007 přijaté dotace a od roku 2008 daňové příjmy. Největší výdaje byly vynaloženy v prvních dvou letech na kapitálové výdaje a v dalších čtyřech letech na běžné výdaje.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit možné formy financování investiční akce a navrhnout nejvhodnější varianty financování vybraného projektu s ohledem na co nejmenší zatížení rozpočtu při realizaci investiční akce. Hlavní cíl bakalářské práce byl naplněn navržením a zhodnocením tří možných variant řešení realizace projektu revitalizace návsi v obci Mistřice.

První varianta popisuje možnost kombinace vlastních a cizích zdrojů. V této variantě může výše vlastních prostředků být buď 1 milion Kč, nebo 2 miliony Kč. V návaznosti pak také dopočet cizích zdrojů. Vhodnější se v tomto případě jeví vynaložení 2 milionů z vlastních zdrojů a 5,5 milionů z cizích zdrojů. O úvěr požádáme v České spořitelně,

a.s., konkrétně využijeme její dodavatelský úvěr. Při jeho přijetí bude vyšší dluhová služba (19,3 %), než při přijetí úvěru na 6,5 milionu Kč. Úvěr 5,5 milionu Kč však bude splacen již za 6 roků, tedy zatížení obec bude kratší o 4 roky.

Druhá varianta předpokládá financování projektu pomocí vlastních zdrojů, s použitím rozdělení investic do 3 let. V prvním a druhém roce by obec vynaložila 35 % nákladů a ve třetím roce by náklady dosahovaly 30 %. V prvním a druhém roce by výdaj na realizaci dosahoval přes 2,5 milionu Kč, ve třetím roce by byla částka o něco nižší. Tato varianta není pro přijetí projektu reálnou, jelikož by obec musela zastavit již zahájené investiční akce a musela by omezit každoroční výdaje.

Varianta číslo 3 nám umožní požádat o dotaci z Regionálního operačního programu Střední Moravy. Maximální výše podpory by mohla dosahovat 85 %, a na předfinancování investiční akce bychom mohli použít novou službu modifikovaných plateb. Na 15 % výši spoluúčasti použijeme vlastní prostředky, jelikož výše spoluúčasti představuje částku okolo 1 milionu Kč, tato varianta je pro obec reálná.

Nejvhodnější variantou pro financování projektu revitalizace návsi je kombinace dotace a vlastních prostředků na spoluúčast. Nejenom, že na projekt dostane dotaci ale i výše spoluúčasti je pro obec přijatelná. Výše spoluúčasti bude 1 125 tisíc Kč. I při vynaložení takové částky z rozpočtu by zajištění běžného chodu obce nemělo být v žádném případě ohroženo.

V bakalářské práci byla použita metoda analýzy na rozpracování rozpočtu v jednotlivých letech. Dále také metody syntézy a dedukce, pomocí kterých byly stanoveny tři varianty financování investiční akce. S použitím metody komparace byla vyhodnocena nejvhodnější varianta pro realizaci projektu Revitalizace návsi.

Ke zpracování bakalářské práce byla použita odborná literatura, platná legislativa, materiály poskytnuté od zaměstnanců obce a převážně internetové zdroje.

Obce jsou financovány prostřednictvím krajských rozpočtů, státu a případně z finančních prostředků EU. Efektivní využití dotačních programů umožní i v dnešní těžké době realizovat potřebné projekty, jež splní očekávání obyvatel malých obcí, jako jsou Mistřice, přičemž realizace projektu může být uskutečněna bez neúměrného zatížení obecních rozpočtů.

Představitelé měst a obcí by se měli zamyslet nad variantou, že v budoucnosti bude finančních prostředků méně, a tak bude nutné zajistit běžný chod obce a realizace akcí z vlastních zdrojů. Obce by si měly vytvářet finanční rezervy, hledat vhodné způsoby k dosažení, vyšších vlastních prostředků a dobře zvažovat hospodaření, aby nezatížila budoucí generace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní tituly:

- [1.] ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozšířené vydání Olomouc: ANAG, 2011. 277 s., ISBN 978-80-7263-638-9.
- [2.] NAHODIL, František et al. Veřejné finance v České Republice. 1. vydání Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 359 s., ISBN 978-80-7380-162-5.
- [3.] PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s., ISBN 978-80-7357-614-1.
- [4.] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vydání Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 80-247-1194-X.
- [5.] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 2. vydání Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
- [6.] TOMÁNEK, Petr. Hospodaření krajů a obcí. 2011. 91s.

Legislativa:

- [7.] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [8.] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- [9.] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům
- [10.] Zákon č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Internetové zdroje:

- [11.] BusinessInfo o veřejných zakázkách: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/verejne-zakazky-opu/1000818/46143/>

[12.] Česká spořitelna: [online]. Dostupné z WWW:

http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=subportal01

[13.] Český statistický úřad: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/>

[14.] eDotace: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.edotace.cz/>

[15.] Informační server obce Místřice: [online]. Dostupné z WWW:

<http://www.mistrice.cz/>

[16.] Internetové stránky Aktuálně: [online]. Dostupné z WWW:

<http://aktualne.centrum.cz/>

[17.] Internetové stránky Finance.cz: [online]. Dostupné z WWW:

<http://www.finance.cz/>

[18.] Komerční banka: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.kb.cz/>

[19.] Ministerstvo financí: [online]. Dostupné z WWW:

<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>

[20.] Ministerstvo pro místní rozvoj: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/>

[21.] Ministerstvo zemědělství: [online]. Dostupné z WWW:

<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/>

[22.] Regionální operační program Střední Morava: [online]. Dostupné z WWW:

<http://www.rr-strednimorava.cz/>

[23.] Státní fond životního prostředí: [online]. Dostupné z WWW: <https://www.sfzp.cz/>

[24.] Státní zemědělský intervenční fond: [online]. Dostupné z WWW:

<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/uvod>

[25.] Třetí ruka: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.tretiruka.cz/news/jak-financovat-vystavbu-kanalizace-a-cov-/>

[26.] Zlínský kraj: [online]. Dostupné z WWW: <http://www.kr-zlinsky.cz/>

Ostatní:

[27.] Výkaz o hospodaření za rok 2011

[28.] Návrh rozpočtu na rok 2012

[29.] Dokumentace projektu Revitalizace návsi

[30.] Výpočet dluhové služby 2006 – 2011

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DNH	dlouhodobý nehmotný majetek
DPPO	daň z příjmu právnických osob
DSO	dobrovolný svazek obcí
DzP	daň z příjmů
DzP FO	daň z příjmů fyzických osob
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EIB	Evropská investiční banka
EU	Evropská unie
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
PF	peněžní fond
PP	přenesená působnost
PPP	Public-Private Partnership
ROP SM	Regionální operační program Střední Moravy
SF	Státní fond
SN	sdružení nestraníků
SR	státní rozpočet
STAN	starostové a nezávislí
ÚSC	územní samosprávný celek
ZO	zastupitelstvo obce

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem, byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2012

Veronika Bilavčíková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Klukova 60, 686 03 Staré Město

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Mapa obce Mistřice

Příloha č. 2: Daňové příjmy obce Mistřice

Příloha č. 3: Nedaňové příjmy a kapitálové příjmy obce Mistřice

Příloha č. 4: Přijaté dotace obce Mistřice

Příloha č. 5: Běžné výdaje obce Mistřice

Příloha č. 6: Kapitálové výdaje obce Mistřice

Příloha č. 7: Financování obce Mistřice